

**ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ**

2019 жылғы 17 қазан

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенатының Төрағасы Д.Н. НАЗАРБАЕВА жүргізді.

ТӨРАҒА. Қайырлы күн, құрметті әріптестер, шақырылған Үкімет мүшелері, лауазым иелері! Сенаттың кезекті отырысын бастайық. Депутаттардың тіркеуден өтулерін сұраймын. Тіркеу режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 42 депутат. Қажетті кворум бар. Сенаттың отырысын ашық деп жариялаймын.

Құрметті депутаттар, күн тәртібінің жобасы сіздерде бар. Басқа ұсыныстарыңыз жоқ па?

ОРНЫНАН. Бекітілсін.

ТӨРАҒА. Онда күн күн тәртібіне дауыс берейік. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 42 депутат, «жақтағандар» – 41, «дауыс бермегендер» – 1. Күн тәртібі бекітілді.

Құрметті депутаттар, күн тәртібіндегі бірінші мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Бұл мәселе бойынша Ұлттық экономика министрінің, Қаржы министрінің және Ұлттық Банктің баяндамаларын тыңдап, содан кейін сұрақтар мен жауаптарға көшу ұсынылады. Келісесіздер ме?

ОРНЫНАН. Келісеміз.

ТӨРАҒА. Басқа пікірлер болмаса, баяндамашыларды тыңдайық.

Сөз Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрі Руслан Ерболатұлы Дәленовке беріледі.

ДӘЛЕНОВ Р.Е. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! 2019 жылға арналған республикалық бюджетті нақтылау шеңберінде елдің әлеуметтік-экономикалық даму болжамының негізгі көрсеткіштерін сақтау ұсынылады.

Жалпы ішкі өнімнің өсуі 3,8 пайыз, мұнай өндіру 89 миллион тонна. Мұнайдың әлемдік бағасы жоғары құбылмалылығын көрсетеді. Осыны ескере отырып, мұнайдың болжамды бағасы барреліне 55 АҚШ доллары деңгейінде сақталды.

Жылдық инфляцияның нысаналы дәлізі 4,0-6,0 пайыз шегінде сақталған.
Әлеуметтік-экономикалық даму болжамы параметрлерінің сақталу факторлары:
сыртқы нарықтар бойынша болжамның сақталуы;
тоғыз айдағы көрсеткіштер динамикасы;
ағымдағы жылғы наурыз айындағы түзету.

Республикалық бюджет кірістерін 95 миллиард теңгеге арттыру ұсынылады:
салықтық түсімдерді 12,0 миллиард теңгеге;
салықтық емес түсімдерді 83,0 миллиард теңгеге.

Салықтық емес түсімдер 83,0 миллиард теңгеге келесілердің есебінен болады:
дивиденттер 50 миллиард теңгеге, 66 миллиард теңгеге дейін өседі;
33 миллиард теңге түсімдердің фактысы бойынша.

Жалпы, республикалық бюджеттің кірістері (трансферттерді есепке алмағанда) 2019 жылы 7 триллион 81 миллиард теңгені құрайды.

Түсімдер түрлері бойынша кірістердің құрылымы сақталады.

Ең үлкен үлесті қосылған құн салығы (2,8 триллион теңге), корпоративтік табыс салығы (2,0 триллион теңге), халықаралық саудаға салынатын салықтар (1,5 триллион теңге) құрайды.

Республикалық бюджеттің тапшылығы бұрын бекітілген 1 триллион 365 миллиард теңге деңгейінде сақталған. Жалпы ішкі өнімге қарағанда бұл 2,1 пайызды құрайды.

Мұнай емес тапшылық, яғни мұнай кірістерін қоспағанда жалпы ішкі өнімге қарағанда 8,5 пайыз немесе 5,5 триллион теңгені құрайды.

Мұнай емес тапшылықтың параметрлері бекітілген фискалдық ережелерге сәйкес келеді.

Республикалық бюджеттің параметрлері нақтылауды ескере отырып, мынадай болады.

Түсімдердің жалпы көлемі 95 миллиард теңгеге өседі және 10,7 триллион теңгені құрайды.

Трансферттердің түсімдері, оның ішінде Ұлттық қордан трансферттер өспейді.

Шығыстар 95 миллиард теңгеге артады, бұл кірістердің өсуіне сәйкес келеді.

Республикалық бюджет шығыстарының көлемі 12 триллион теңгеден асады.

Осылайша, түсімдер 10,7 триллион теңгені, шығыстар 12 триллион 28 миллиард теңгені, тапшылық 1,4 триллион теңгені құрайды.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Руслан Ерболатұлы.

Келесі сөз Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің бірінші орынбасары – Қаржы министрі Әлихан Асханұлы Смайыловқа беріледі.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздердің қарауларыңызға ағымдағы жылдың бірқатар маңызды міндеттерін шешуді көздейтін 2019 жылға арналған республикалық бюджетті нақтылау туралы заң жобасы ұсынылып отыр.

Заң жобасы 2019 жылға арналған елдің әлеуметтік-экономикалық даму болжамының көрсеткіштері сақтала отырып, қалыптастырылды.

Республикалық бюджеттің түсімдері 94,9 миллиард теңгеге ұлғайтылды. Қаражаттың 50 миллиард теңгеге ұлғаюы республикалық меншіктегі акциялардың мемлекеттік пакеттеріне қосымша дивидендтер, 44,9 миллиард теңге қосымша салық түсімдері.

Республикалық бюджет шығыстарының көлемі 94,9 миллиард теңгеге ұлғайтылды.

Республикалық бюджеттің тапшылығы бұрын бекітілген жалпы ішкі өнімнің 2,1 пайыз деңгейінде сақталды.

Әлеуметтік саладағы шұғыл қаржыландыру мәселелерін шешу мақсатында әлеуметтік блоктың шығыстары 6,7 миллиард теңгеге ұлғайтылды.

Шығыстарды қайта бөлуді ескере отырып, қосымша қаражат атаулы әлеуметтік көмекті төлеуге, медициналық көмек көрсетуге және денсаулық сақтау объектілерінің құрылысын жалғастыруға бағытталды.

Нақты сектордың шығыстары 15,6 миллиард теңгеге ұлғайтылды.

Бюджеттік бағдарламалар әкімшілері ұсынған қаражатты қайта бөлуді ескере отырып, өнеркәсіпті қолдауға, «Қазақстан тұрғын үй құрылыс жинақ банкі» АҚ-ның салымшыларына тұрғын үй қарыздарын беруге қосымша шығыстар көзделді.

Төтенше жағдайлар кезінде жедел әрекет ету үшін, оның ішінде жылу маусымының басталуын ескере отырып Үкімет резерві ұлғайтылды.

Аймақтарға арналған нысаналы трансферттер көлемі нақтылау нәтижесінде 29,1 миллиард теңгеге ұлғайтылды.

Бұдан басқа заң жобасын дайындау кезінде:

жекелеген мемлекеттік органдарды қайта ұйымдастыруын ескере отырып, шығыстарды түзету;

азаматтық қызметшілердің еңбекақысын арттыруға, жылу энергетикасы мен көлік инфрақұрылымын дамытуға, «Нұрлы жер» бағдарламасы шеңберінде тұрғын үй және инженерлік-коммуникациялық инфрақұрылым салуға нақты қажеттілігін ескере отырып, өңірлер арасында қаражат қайта бөлінді.

Құрметті депутаттар, заң жобасын қарауда бірлесіп жүргізген жұмыстарыңыз үшін сіздерге алғысымызды айтамыз.

Заң жобасын қолдауларыңызды сұраймыз. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Әлихан Асханұлы.

Сөз Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Есжан Амантайұлы Біртановқа беріледі.

БІРТАНОВ Е.А. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Экономиканың тұрақты дамуын қамтамасыз етудің негізгі факторларының бірі мемлекеттік ақша-кредит және фискалдық саясатты үйлестіру болып табылады.

Осыған байланысты ақша-кредит саясатын орындау туралы өзекті аспектілерді баяндауға рұқсат етіңіздер.

Елдегі баға тұрақтылығын қамтамасыз ету Ұлттық Банктің негізгі басым міндеті болып қалуда. 2019 – 2021 жылдарға инфляцияның нысаналы дәлізі 4-6 пайыз ауқымында белгіленген.

Қыркүйек айының қорытындысы бойынша жылдық инфляция 5,3 пайыз деңгейінде болды. Жеміс пен көкөніс бағасының маусымдық төмендеуіне қарамастан дефляциялық процестер байқалмады. Азық-түлік тауарларының бағасы жылдық мәнде 9,1 пайызға өсіп, инфляцияға барынша көп үлес қосуын жалғастыруда.

Бюджеттік әлеуметтік шығыстардың өсуі негізгі проинфляциялық фактор болып қалуда. Оның инфляцияға қосқан үлесі 0,5 пайыздық тармаққа бағаланады. Басқа факторлардың ішінде азық-түлікке әлемдік бағаның жоғарылауын, іскерлік белсенділіктің өсуін және төлем балансының ағымдағы шотының нашарлауын атап өтуге болады.

Біздің бағалауымызша, инфляция ағымдағы жылдың қорытындысы бойынша нысаналы дәліздің жоғарғы шекарасына жақын – 5,7-5,8 пайыз деңгейінде қалыптасатын болады.

Инфляция бойынша мақсатты бағдарға қол жеткізу үшін және теңгелік активтерге сұранысты арттыру үшін 9 қыркүйекте Ұлттық Банк базалық ставканы 9,00 пайыздан 9,25 пайызға дейін көтерді.

Валюта нарығында мұнай бағасының төмендеуі аясында теңгенің біртіндеп әлсіреу үрдісі байқалады. Осы жылдың 9 айында мұнай бағасы орташа есеппен барреліне 65 АҚШ доллары деңгейінде қалыптасты, бұл 2018 жылға қарағанда 12 пайызға төмен. 16 қазандағы жағдай бойынша теңге бағамы мұнайдың ағымдағы бағасы барреліне 58,8 доллар болып 389 теңге 88 тиынды құрады. Жыл басынан бергі әлсіреу 1,5 пайызды құрап отыр.

1 қазанда Ұлттық Банктің жалпы алтынвалюта резервтері 28,8 миллиард доллар болды. Елдің халықаралық резервтері жиынтығында Ұлттық қордың активтерін қоса алғанда 88,2 миллиард долларды құрады.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Есжан Амантайұлы.

Енді сұрақтар мен жауаптарға көшейік, сұрақтарыңызды қоя беріңіздер.

Сенатор Әбдікеревке сөз беріледі.

ӘБДІКЕРОВ Р.Қ. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, қадірлі әріптестер! Менің сұрағым Қаржы министріне арналады.

Құрметті Әлихан Асханұлы, биылғы бюджетте «Ауыл – ел бесігі» жобасы шеңберінде 53 ауылдық елді мекенге 452 жобаны іске асыру үшін республикалық бюджеттен 30 миллиард теңге бөлінгендігін біз жақсы білеміз. Алайда Ұлттық экономика министрінің ақпаратына сәйкес 2019 жылдың 1 қазанындағы игерілген қаржының сомасы 15,8 миллиард теңге немесе 53 пайызды ғана құрайды. Биылғы жылдың соңына дейін үш-ақ ай қалды, осы қаржының толықтай игерілуіне қаншалықты кепілдік бересіздер?

Сол туралы толық айтып кетсеңіз. Рақмет.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Сұрағыңызға рақмет. Расында да «Ауыл – ел бесігі» өте маңызды бағдарлама. Оған биыл 30 миллиард теңге қаралған. Жыл соңына дейін біз бұл соманы толығымен игеру үшін барлық күшімізді саламыз.

Бұл жерде жобалық-сметалық құжаттардың дайындығына байланысты проблемалар болуы мүмкін, бірақ біз бұл жұмысты тездетіп жатырмыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сенатор Дүйсембаевқа сөз беріледі.

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы. Менің сұрағым Ауыл шаруашылығы министрі Омаров мырзаға.

Атырау облысының климаты шөлейтті, климаттық жағдайларға байланысты жайылымдық жерлер құнарсыз, шабындық алқаптардың көлемі аз.

Облыс аумағындағы 2 мыңға жуық лимандық алқаптарға 15 суару-суландыру жүйелері бірінші мақсатта суландыру, шабындық жерлерге су шығару мақсатында қолданысқа арналған.

Шаруашылықтардың су жүйелерінен көлтабандарға су шығаруы 2 механикалық көтеру әдісі арқылы жүзеге асырылатындықтан шаруашылық шығындары да жоғары. Субсидиялау қағидаларында тек қана суармалы егістік алқаптарын субсидиялау бағыттары қамтылған, ал ауыл шаруашылығы мақсатына су пайдаланып, су шығару арқылы табиғи шабындықтарды пайдаланып, мал азықтарын дайындап отырған ауыл шаруашылығы тауар өндірушілерінің жағдайы ескерілмей қалған. Сондықтан бұл мәселенің шешілуі үшін субсидиялау қағидасына өңдеп өсірілетін ауыл шаруашылығы дақылдарының түрлері бойынша суаратын суды тұтыну көлемі бөліміне лимандық алқаптарда өсірілетін табиғи шөптер үшін су шығару көрсеткіштерін қосу мәселесі қарастырыла ма, қанша уақытта? Рақмет.

ОМАРОВ С.К. Ғұмар Исламұлы, сұрағыңызға рақмет. Бұл мәселені біз білеміз, ауыл шаруашылығының тауар өндірушілерімен кездескенде бұл сұрақ көтерілген. Қазіргі кезде біз қағидаға өзгеріс енгізіп жатырмыз.

Мәселе қыркүйектің басында көтерілген, қазір қағидаға өзгеріс енгізіп жатырмыз.

ТӨРАҒА. Енді қандай өзгерістер енгізіліп жатқанын өздеріңіз бақылап отырыңыздар.

Сенатор Шелпеков.

ШЕЛПЕКОВ Б.А. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

У меня два вопроса. Первый вопрос к председателю Комитета внутреннего государственного аудита. В бюджете на 2018 – 2020 годы было заложено финансирование хвостохранилища «Кошкар Ата» в Мангистауской области на сумму 17 миллиардов тенге. Парламент утвердил, затем подписал Президент страны. Потом сотрудники этого комитета проверили этот проект, после этого прекратили финансирование. Откуда столько полномочий у этого комитета? Это первый вопрос.

Екінші сұрақ Әлихан Асханұлы Смайылов мырзаға.

Осы Қошқар Ата мәселесі бойынша 2018 жылы бюджетті қабылдағаннан кейін Маңғыстау облысының бұрынғы әкімі Тоғжанов Маңғыстау облысында елдің бәрін жинап, Парламенттен өтті, Президент қол қойды, осы елдің көптен бері көкейінде жүрген мәселе шешіледі деп жария қылды. Аяқ астынан комитеттің жаңағыдай шешімімен бұл бұзылды. Енді одан ары қарай келесі бюджеттерге де кірмей жатыр және бұған адам түсінетіндей жеткілікті түсінік ала алмай жүрміз. Осы мәселе бойынша келешекте қандай ойыңыз бар?

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Ішкі мемлекеттік аудит комитетінің аудит қорытындысы бойынша Қошқар Ата қалдық қоймасын қалпына келтіру жобасының бірінші кезеңін қаржыландыру шығыстары былтыр Сенатта бюджет жобасын қарастыру кезінде кері қайтарылды. 17,6 миллиард теңгеге бұзушылықтар анықталды. Ол процедуралық бұзушылықтар және құжаттарды әзірлеу кезінде шығыстарды асыра көрсету. Сонымен бірге азаматтарымыздың денсаулығына жағымсыз әсерді болдырмау.

Ағымдағы жылдың ақпан айында Маңғыстау облысы әкімдігі және мүдделі мемлекеттік органдар, аймақтық Экология департаменті, Қоғамдық денсаулық сақтау департаменті, Қазгидромет филиалы және тағы басқа да мемлекеттік органдар санитарлық қорғаныс аймағына, радиациялық ортаға және Қошқар Атаға іргелес аумағына өлшемдер жүргізді. Сол өлшемдердің нәтижесі бойынша асырулар анықталмады. Дегенмен бұл мәселені шешу керек, жобалық сметалық құжаттарға тиісті өзгерістер енгізу керек. Бұл сұрақты біз 2020 жылдың бюджетін нақтылау кезінде ескеретін боламыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Комитет туралы сұрақ болған.

ШАЙНАЗАРОВА Ш.Б. Заместитель председателя Комитета внутреннего государственного аудита Министерства финансов Республики Казахстан Шайназарова Шолпан.

Добрый день! Хотела бы ответить на вопрос депутата. Наши полномочия прописаны Законом «О государственном аудите и финансовом контроле», мы даем оценку деятельности результатов государственного аудита, деятельности исполнения бюджета. Поэтому я полагаю, что никаких своих полномочий мы не превышали.

ТӨРАҒА. Предоставьте результаты вашего аудита по данному объекту.
Сенатор Еламанов.

ЕЛАМАНОВ Б.Қ. Менің сұрағым Қаржы және Ауыл шаруашылығы министрліктеріне.

Құрметті Әлихан Асханұлы, құрметті Сапархан Кесікбайұлы! Сенатта заң жобасын талқылау кезінде және комитетте талқылау барысында біз қолданыстағы заңнама бойынша өздеріне тиесілі субсидия ала алмай жүрген шаруалардың мәселесінің қалай шешілетіні туралы нақты жауап ала алмадық.

Мысалы, тек қана инвестициялық субсидияларға қатысты Ақмола облысына бойынша жетіспейтін қаржы 4,5 миллиард теңгені құрайды, Шығыс Қазақстан бойынша 5

миллиард теңге, Қызылорда облысы бойынша 1 миллиард теңгенің үстінде. Осындай жағдай еліміздің басқа да аймақтарында қалыптасқан. Тұтастай алғанда, осы инвестициялық субсидияға 2019 жылы жетіспейтін қаржы еліміз бойынша 19,5 миллиард теңгені құрап отыр.

Бұндағы ең бір проблемалық мәселе – инвестициялық салымдарды субсидиялау қағидасына сәйкес белгіленген жабдық немесе ауыл шаруашылық техникасын сатып алу мерзімі екі жылдан асып кетсе, бұл субсидия төлеуге жатпайды деп белгіленген. Ал мына жоғарыда келтірілген жобалардың көбісінің мерзімі биыл 2019 жылы аяқталады.

Осындай жағдайларға қарамастан заң жобасымен Ауыл шаруашылық министрлігінің 250-ші Қаржылық қызметтерге қолжетімділікті арттыру бағдарламасынан игерілмеді деп 17 миллиардқа жуық қаржы қысқартылып отыр.

Бірінші сұрақ. Осы шаруалардың мәселесі биылғы жылы қалай шешіледі? Шешіледі ме?

Екінші сұрақ. Бір бағдарламаның ішіндегі үнемделген қаржыны сол бағдарламаның ішіндегі екінші кіші бағдарламаға ауыстыруға болмайтын бе еді? Ол туралы аймақтардан сіздерге өтініштер келіп түскен. Рақмет.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Ауыл шаруашылығындағы субсидиялау мәселесі өте күрделі мәселе. Мал шаруашылығын субсидиялау шығындары 2014 жылдан бастап жергілікті бюджет базасына берілген.

Мысалы, биыл 77,8 миллиард теңге қаржы жергілікті бюджеттерде қаралған. Сонымен бірге қосымша Ауыл шаруашылық министрлігі бізге 36,8 миллиард теңге тапшылық бар екенін айтып, тиісті өтініммен жүгінді.

Инвестициялық субсидияларға республикалық бюджетте биыл 66,5 миллиард теңге қаралған. Дегенмен осы субсидия бойынша да тапшылық бар екенін Ауыл шаруашылық министрлігі айтты. Осы субсидиялар бойынша субсидиялаудың тиімділігі өте төмен екенін айтып өту керек. Мысалы, мал шаруашылығында біз күшейтілген субсидияны жеті жыл бойы беріп келе жатырмыз. Сонымен бірге бұл саладағы өнімділік айтарлықтай көтерілген жоқ. Әлі күнге дейін де біз жыл сайын 15 мың тонна етті импорттаймыз.

Өздеріңіз білесіздер, 2016 жылы 60 мың тонна етті экспорттауымыз керек деп Елбасы айтқан. Біз әлі де бұл цифрдан алыспыз. Сондықтан бұл субсидиялаудың тетіктерін, механизмдерін қайта қарау керек, өнімділігін көтеру керек. Субсидия алушылар өнімділікті көтеру, өнімнің бір бөлігін экспортқа шығару бойынша міндеттеме алу керек.

Ал инвестсубсидияны алатын болсақ, біз талдау жүргіздік, оның жартысынан көбісі техникаға кетеді. Техниканы лизингтеу кезінде қос субсидия орын алып отыр. Ал инвестициялық жобаларды қаржыландыру кезінде инвесторға жаңағы субсидия тегін беріледі.

Неге бұл механизмді өзгертпеске? Мысалы, инвестор қаржы жетпесе «ҚазАгро» ұлттық басқарушы холдингі» АҚ арқылы капиталына қаржы уақытша бере алады. Сосын жоба іске асырылғаннан кейін сол капиталдан шығып немесе инвестордың өзіне сатып, немесе нарыққа сатып, сол қайтарылған ақшаны қайтадан жаңа жобаға неге салмасқа? Осындай мәселелер қазір қайта қаралуда.

Премьер-Министрдің тапсырмасы бойынша қазір Ауыл шаруашылығы министрлігі қазан айының соңына дейін осы мәселелердің барлығын талдап, нақты ұсыныстар енгізу керек. Содан кейін біз осы субсидияларды беретін боламыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Ауыл шаруашылығы министрі.

ОМАРОВ С.К. Ауыл шаруашылығына беріліп жатқан субсидиялардың тиімділігіне келетін болсақ, бұл жерде біздің өзіміздің пікіріміз бар. Мысалы, бүгінгі күні инвестициялық субсидия бойынша беріліп жатқан 1 теңге субсидияға (біздің ақпаратымыз бойынша) 4 теңге инвестиция келіп жатыр. Бұл субсидияның пайдасы бар деп ойлаймын.

Оның үстіне осының алдында «Атамекен» Ұлттық кәсіпкерлер палатасының қатысуымен осындай анализ жүргізілген. Сол жерде инвестициялық субсидияның бүгінгі күні пайдасы бар екені айтылған. Осы қазан айының аяғына дейін біз осы анализді тағы бір рет өткізіп, бұл субсидиялардың пайдасы бар екендігін дәлелдейміз.

ТӨРАҒА. Қанағаттандыңыз ба?

ЕЛАМАНОВ Б.Қ. Жаңа Смайылов мырза қайта қараймыз деп айтып кетті ғой. Ол заң қабылданды, менің айтып отырғаным заңнамаларға сәйкес алашағы ғой. Ол заңның кері әсері жоқ қой. Заң өзгеріп барып, жаңағы әңгіме содан кейін барып айтылса, онда түсінер едім, келісер едім. Заң қабылданып кетті ғой, ал ол алуға тиісті қазір.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Қосымша ақша бөлу мәселесі. Біздің айтып отырғанымыз қосымша ақшаны бөлудің алдында алдымен жаңағы субсидиялау тетіктерін тағы да бір талдап, нақты бір шешімге келу. Ал бюджеттегі бар ақша, ол бюджетте бар және оларға беруге ешкім ешқандай тыйым салып жатқан жоқ. Рақмет.

ТӨРАҒА. Бірталай жылдан бері беріліп жатқан субсидиялар туралы зерттеу өткізілді ме? Қандай пайдасы болды, санадыңдар ма? Неше пайызға ауыл шаруашылық өнімдері көтерілді? Сондай ғылыми жұмыс істелді ме?

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Дариға Нұрсұлтанқызы, дұрыс сұрақ қойып отырсыз. Осы сұрақтарға Ауыл шаруашылығы министрлігі жауап беру керек.

ОМАРОВ С.К. Дариға Нұрсұлтанқызы, бұндай сараптама осыдан екі жыл бұрын жасалған. Соның нәтижесі бойынша көп субсидия қысқартылды, соның ішінде атышулы гектарная субсидия қысқартылды, тағы да тиімсіз деп есептелген көп субсидия қысқартылды. Бүгінгі күнгі субсидиялар сол жасалған анализдің нәтижесі бойынша қалып отырған субсидиялар.

ТӨРАҒА. Сенатор Плотников, Ваш вопрос.

ПЛОТНИКОВ С.В. Спасибо, уважаемая Дариға Нурсултановна.

Мой вопрос адресуется акиму Жамбылской области Мырзахметову Аскару Исабековичу.

Уважаемые коллеги, по программе кредитования областных бюджетов на развитие продуктивной занятости и массового предпринимательства акимату Жамбылской области предусматривается увеличение расходов на сумму 7,2 миллиарда тенге на реализацию пилотного проекта по повышению доходов населения. Размер кредитной ставки составляет 2,5 процента.

Конечно, это хороший пилотный проект, но мы знаем, что главная проблема микрокредитования сельского хозяйства в целом – это возвратность кредитных средств. Для получения льготного кредита сельчанину придется предоставить залог, по которому надо будет провести ряд юридических процедур, оценку имущества, сбор необходимых документов. Многие граждане неохотно соглашаются закладывать свое имущество, жилье, землю.

Уважаемый Аскар Исабекович, возникает ряд вопросов. Проработан ли вопрос по снижению цены на корма при разработке данного пилотного проекта, а это основные затраты в животноводстве и птицеводстве? Как будет решаться проблема конкуренции со стороны импортной продукции при ее реализации? В целом насколько эффективным будет освоение бюджетных средств, предлагаемых этим пилотным проектом?

ТӨРАҒА. Жалғұста, Асқар Исабекович.

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Алдымен бүгінгі отырысқа шақырғандарыңызға алғысымды білдіремін.

Уважаемый Сергей Викторович, Вы абсолютно правы, обеспечение кормами имеет большое значение для эффективной реализации данного проекта. Мы это хорошо знаем, в проекте все эти вопросы учтены.

Если брать крупный рогатый скот, в частности молочное направление, продуктивность не превышает 3-5 литров. Чтобы получить необходимый доход согласно нашему проекту, мы запланировали 10 литров в сутки. Точно так же по мясному направлению, по суточному привесу крупного рогатого скота.

Исходя из заданной продуктивности, мы составили с научной точки зрения нормы рациона кормления этих животных, выяснили, в каком количестве и какие корма требуются.

После того, как мы составили рацион кормления, выяснили, какая площадь нам нужна, чтобы иметь данный рацион кормления, вывели гектары. То есть все это подсчитано. Это первое.

Второе. Для того чтобы иметь необходимый рацион, мы предусматриваем в рамках данного проекта использование высокопродуктивных сортов кормовых культур. Это нужно, чтобы повысить продуктивность, соответственно, иметь низкую себестоимость. Это все подсчитано.

Еще раз говорю, Вы абсолютно правы, эффективность проекта зависит напрямую от обеспечения кормами. Я могу назвать в рамках данного пилотного проекта, сколько нам понадобится семян и каких культур, какие минеральные удобрения мы будем использовать,

какие пестициды. То есть все, что нужно с точки зрения агротехнологий, учтено. Исходя из этих подходов, данный рацион позволит иметь в 2-3 раза выше продуктивности, чем существующая. Все это в конечном счете повлияет в том числе и на конкурентоспособность производимой продукции.

Что касается Вашего вопроса по возвратности. Да, определенные риски присутствуют. Но имеется анализ, который показал, если брать возвратность микрокредитов, а в данном случае мы говорим о микрокредитах, то достаточно высокий процент возвратности. Я думаю, Министерство сельского хозяйства может это подтвердить.

Фонд поддержки сельского хозяйства, который выдает микрокредиты, на сегодняшний день имеет показатель по возвратности микрокредитов 95-98 процентов.

У меня есть личный опыт, когда я работал в Южном Казахстане, мы при акимате создали региональный инвестиционный центр, который также занимался микрокредитованием, где возвратность микрокредитов составляла порядка 95 процентов. То есть мы видим, даже сравнивая с банковскими кредитами, возвратность микрокредитов хорошая, с одной стороны.

С другой стороны, все зависит от разъяснительной работы. В этом плане, учитывая данные обстоятельства, мы постарались максимально объяснить людям, какие цели преследуем, какие есть возможности. И для того чтобы достичь поставленной цели, нам нужно с жителями сел сообща работать. Если этого не будет, понятно, об эффективности проекта говорить не придется. Мы считаем, что мы сегодня ведем хорошую разъяснительную работу. Люди с пониманием и ответственностью относятся к этому.

После того как они убедились в том, что на данный проект уже выделяются деньги на таких условиях, интерес со стороны жителей сел вырос в разы. Даже есть люди, которые желают переехать в сельский округ, где реализуется пилотный проект, чтобы в следующем году принять в нем участие. То есть понимание со стороны потенциальных участников достаточно высокое.

Что касается оформления документов. Поскольку проект обширный, участники исчисляются тысячами, в десяти пилотных округах 42 тысячи человек, учитывая это обстоятельство (выдача кредита – это не бесплатная раздача денег, мы это тоже понимаем), чтобы создать необходимые условия для оформления кредитов, в каждом сельском округе мы открыли центр, где сосредоточили специалистов, необходимых для оформления документов. Это работники БТИ, ЦОН, все, кто имеет отношение к оформлению документов.

ТӨРАҒА. Сколько времени займет оформление?

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Не дожидаясь официального выделения денег, после того как доложили о проекте в Правительстве, приступили к оформлению документов. Сейчас половина участников уже успела оформить свои документы. Если соблюсти все процедуры, наверное, в начале ноября уже можно будет выдавать деньги. По крайней мере мы уже можем получить их на счет областного бюджета. К тому моменту будем уже готовы не держать деньги, а максимально распределять.

ТӨРАҒА. То есть успеете 7,2 миллиарда тенге освоить до конца текущего года?

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. С точки зрения бюджетного законодательства освоение будет, потому что мы передадим доверенному агенту, микрокредитной организации, участие которой предполагается.

Что касается оплаты последним контрагентам, наверное, это займет определенное время, но с точки зрения бюджетного законодательства освоение будет.

ТӨРАҒА. А доверенный контрагент, кто это?

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Во-первых, должны объявить конкурс. Документы подготовлены, сейчас проводится конкурс, в котором наравне с другими принимает участие социально-предпринимательская корпорация акимата со своей микрокредитной организацией.

ТӨРАҒА. То есть это конкурс на то, чтобы стать вашим доверенным агентом?

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Да. Понятно, акимат сам не может выполнять эти функции (финансовые инструменты), поэтому здесь, безусловно, должен быть доверенный агент. Это изначально предполагалось.

ТӨРАҒА. СПК тоже может участвовать в конкурсе?

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Да, может.

Более того, мы стараемся максимально, чтобы корпорация выиграла...

ТӨРАҒА. Пожалуйста, Сергей Викторович, хотите что-то добавить?

ПЛОТНИКОВ С.В. Я хочу пожелать Аскару Исабековичу успешной реализации данного пилотного проекта и распространения его во всех регионах, потому что это значимый проект для сельского населения.

САПАРБАЕВ Б.М. Осы мәселені Үкіметте біраз қарап, зерттедік.

Сергей Викторович правильно вопрос поднимает. Главная наша цель – обеспечить самозанятое население продуктивной занятостью в сельской местности. Поэтому мы будем постоянно совместно с акиматом работать.

Конечно, правильно ставится вопрос в отношении возвратности выделяемых средств. Поэтому создаются микрокредитные организации при СПК (социально-предпринимательская корпорация). Это первый этап.

В каждом районе будет один сельский населенный пункт, где будет проводиться этот пилот. Сергей Викторович правильно говорит, когда мы получим эффективный

результат, тогда мы будем распространять на все сельские населенные пункты Жамбылской области, потом пойдем дальше.

Самый главный вопрос, на котором я хочу заострить внимание, – обеспечить продуктивную занятость сельского населения, в том числе молодежи.

ТӨРАҒА. Нас всегда пугают слова «пилотный проект», потому что есть уже опыт на этой ниве, много пилотных проектов запускалось, потом никто не анализирует их результаты, никто не отчитывается, что это дало, правильное ли решение было принято. То есть мы никогда не видим результата ни по одному пилотному проекту.

Я хотела, чтобы вы взяли коллег из Комитета по аграрным вопросам, природопользованию и развитию сельских территорий Сената в партнеры, чтобы совместно отслеживать, насколько успешно реализуется этот проект.

Пожалуйста, Аскар Исабекович.

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Я не до конца ответил. Если позволите, добавлю касательно эффективности проекта.

ТӨРАҒА. Мы читали презентацию.

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Если нет необходимости, тогда все.

ТӨРАҒА. Бумага все выдерживает. Хотелось, чтобы в жизни все это реализовалось.

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. Я думаю, что пилот покажет свою жизнедеятельность.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сенатор Бақтиярұлы.

БАҚТИЯРҰЛЫ М. Менің бірінші сұрағым Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары Біртанов Есжан мырзаға.

Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының активтерін басқару үшін Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры тарапынан да, Ұлттық Банк тарапынан да қосарланған сыйақы төлеу осы кезге дейін орын алуда. Ол жылына 12,5 миллиард теңге.

Осыған байланысты сұрақ. Осындай сыйақылар есебінен Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қорының бөлінбей қалған пайда мөлшері жыл сайын өсіп бара жатқанына байланысты ол 2019 жылдың бас кезінде 123 миллиард теңгені құраған. Оларды дұрыс пайдаланудың тетігі осы кезге дейін неге жасалмай жатыр?

Екінші сұрақ Ауыл шаруашылығы министрі Сапархан Омаров мырзаға.

Өткенде сіз Үкімет отырысында қамбаға 19 миллион тонна астық құйылды деп мәлімдедіңіз. Бірақ бейресми сарапшылар, дихандар, басқа да азаматтар ол анағұрлым төмен деген пікір айтуда. Оған дәлел – қазір астыққа баға күннен күнге өсіп бара жатыр.

Мен бір-ақ нәрсені айтайын, былтырдан бері күрішке баға 2,5 есе өсіп кетті. Қазір бидайдан жасалатын тағамдардың барлығына баға күннен күнге өсіп бара жатыр. Кеше бір баға болса, бүгін екінші баға.

Осыған байланысты сұрақ: жалпы алдымыздағы уақытта азық-түлік бағасына, оның ішінде бидай өнімдеріне бағаның өсуі болмай ма? Оны сіз дәлелдей аласыз ба? Рақмет.

БІРТАНОВ Е.А. Сұрағыңызға рақмет.

2018 зейнетақы активтері бойынша есептелген инвестициялық кірістердің мөлшері 917 миллиард теңгедей болды. Бұл инфляцияға қарағанда 11,27 инфляциядан жоғары, сондықтан кірістілігі 5,97 пайызға тең болды. Ал қордың қызметін, сол инвестициялар жасау үшін зейнетақы қорының мөлшері 5 пайыз алынып отырса, қазіргі кезде оны жаңадан қарастырып, сол соманы азайтуға тырысып жатырмыз.

Егер зейнетақы кірістерінің бағамы инфляция кезінде одан жоғары болса, сол кірістердің жоғарғы пайыздары зейнетақы тұтынушылардың есепшоттарына кіргізілетін болады.

Қазір 1 қыркүйектегі жағдай бойынша 10 триллион теңгеге жуық зейнетақы жинақтары сол салымшылардың 10,3 миллион теңгеге жеке зейнетақы шоттары ашылды. Ол зейнетақы төлемдерінің көлемі 1,3 триллион теңгеден асты.

Қазіргі кезде Үкіметпен бірге сол зейнетақы қорының концепциясын жаңадан қарастырып отырмыз. Концепция бойынша және де сол комиссияны төмендету туралы мәселелер қарастырылып жатыр. Рақмет.

ОМАРОВ С.К. Сұрағыңызға рақмет.

Бүгінгі күні жаңа мен айтқан 19,1 миллион тонна астық жинадық дегенім, бұл жедел ақпарат. Бізге бұл ақпаратты облыстардағы ауыл шаруашылығы басқармасы берді.

Бұдан басқа биылдан бастап бізде осы өнімді тексеру үшін космостық мониторинг қолданылады. Сол космостық мониторингпен бүгінгі күні біздің қолымызда осы астықтың жиналған көлемі бар.

Ал енді интернетте кімнің не жазып жатқанына мен жауап бере алмаймын.

Астық бағасының өсуін айтатын болсақ, бүгінгі күні астық бағасының өсуі көп нәрсеге байланысты, бүкіл әлемдегі астық нарығына байланысты және биылғы жылғы біздің өзіміздегі астықты 2 миллионға кем жинағанымызға да байланысты.

Бізде астық көп болып кетсе, астықтың бағасы төмендеп кетеді, астық аз болса, бағасы жоғарылайды. Мен бүгінгі күні астық бағасының жоғарылауына қарсы бола алмаймын, өйткені әрбір шаруа өзінің шығарған өніміне лайықты баға алу керек.

ТӨРАҒА. Сонда астықты көбейту керек, бағасын түсіру үшін.

ОМАРОВ С.К. Өзінің білесіз, бізде бұған дейін монокультура болып келді ғой, бидай болып. Қазіргі кезде енді бидайдың көлемін азайтып, біз майлы дақылдарға көп ауысып жатырмыз, өйткені бүгінгі күні майлы дақылдардың бағасы бидайға қарағанда 1,5-2 есеге артық.

Ал бүгінгі өзіміздің шығарып жатқан бидайымыз біздің өзіміздің ішкі қажеттілігімізді толығымен қамтамасыз етуге жеткілікті.

ТӨРАҒА. Рақмет.

Сенатор Төреғалиев.

ТӨРЕҒАЛИЕВ Н. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы.

Менің сұрағым Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министріне.

2019 жылғы облыстарға мақсатты трансферттер бөлінген болатын. Ол мүмкіндігі шектеулі азаматтарға арнайы жұмыс орындарын ашу мәселесі. Еліміз бойынша барлығы 45 адамды жұмысқа орналастырамыз деп жоспарланған екен, соның 10 адамы бүгінгі күнге жұмысқа орналаспай отыр. Электрондық еңбек биржасының 16 қазандағы мәліметі бойынша елімізде 75 мың 358 вакансия бар екен. Орындалмай отырған облыстарға келсек, ол Ақтөбе, Шығыс Қазақстан облыстары және Нұр-Сұлтан қаласы. Ақтөбе облысы бір адамды жұмысқа орналастыра алмай отыр, Шығыс Қазақстан облысы төрт адамды, Нұр-Сұлтан қаласы бес адамды. Сонда жұмыспен қамту органдары немен айналысады деген сұрақ туындайды. Ең болмағанда 10 адамды жыл бойы жұмысқа орналастыра алмасақ, ар жағында ондай мемлекеттік органдардан не күтуге болады?

Бытырғы жылғы мәліметті қарайтын болсақ, 498 мың адам жұмысқа орналастырылған. Бұл сіздердің мәліметтеріңіз бойынша. Сонда біз 10 адамды жұмысқа орналастыра алмай отырып, 500 мыңға жуық адамды жыл сайын орналастырамыз деген цифрлар, әрине, күмән тудырады. Осыған жауап беретін азаматтар бар ма?

Бұл ерекше мұқтаж адамдар. Олар жұмысқа орналасу керек, осыған арнайы ақша бөлінді. Мен осы жағдайды түсінбеймін. Комитет отырысында бұл сұрақты бірнеше рет қойдым, жауап ала алмадым. Рақмет.

НҰРЫМБЕТОВ Б.Б. Рақмет.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті Нариман Төреғалиұлы! Біріншіден, біздің елімізде 690 мың мүгедек жан бар, соның ішінде 106 мыңы қазір жұмыс істеп жатыр. Жаңағы жұмыспен қамту бағдарламасы аясында тоғыз айда біз 12 мың 600 мүгедек жанға жұмыс тауып бердік.

Сіздің сұрап отырған 10 жұмыс орны туралы. Бізде заң бойынша мынадай бір тетік, егер мүгедек жанды, көру қабілеті төмен зағиптарды жұмыс берушілер жұмысқа алса, оларға арнайы жұмыс орындарын жасақтау керек. Оның Брайль шрифті бар, компьютері бар, басқасы бар, соның бәрін жасақтап, егер де сондай жұмыс орнын құратын болса, біз ол мекемеге субсидия береміз.

Біздің жоспарымыз бойынша осы жылы мекемеде сондай 45 арнайы жұмыс орнын құрамыз дегенбіз. Өкінішке қарай, жергілікті атқарушы органдар, жаңағы өзіңіз атап кеткен Нұр-Сұлтан қаласы, Шығыс Қазақстан, Ақтөбе облыстары сол 10 адамға осындай жұмыс орнын таба алмады. Өкінішке қарай, қазір біздің қоғамда мүмкіндігі шектеулі азаматтарға көзқарас ерекше, жұмысқа қабылдай қоймайды. Ал мына жерде үлкен шығын шығарып, арнайы жұмыс орындарын құру керек.

Біздің талаптарымыз да қатаң. Біріншіден, ол мекемелердің жалақы, салықтар жөнінен қарыздары болмау керек. Екіншіден, тек қана жұмыс орны емес, сол ғимаратқа кіруінен бастап, оның қолжетімді инфраструктурасы да болу керек. Өкінішке қарай, осы үш облыста 10 орынға тиісті жұмыс берушілерді таппады, сол себепті 21 миллионды қайтаруға мәжбүр болып отырмыз.

Бірақ біз қазір «Еңбек» бағдарламасына өзгеріс енгізіп, келесі жылдан бастап осындай арнайы жұмыс орындарын құруды бөлек шара ретінде шығарып, тікелей министрліктің бақылауына алмақшымыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сенатор Нұржігітова.

НҰРЖІГІТОВА Д.Ө. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Ауыл шаруашылығына құйылып жатқан субсидиялардан нәтиже көру мәселесіне қайтып оралсақ. Жақында мен «Даму» қорында істейтін журналист әріптесіммен осы жайлы сөйлескен болатынмын. Ол кісі SMM маманы ретінде «Даму» қорына келіп түскен сұрақтармен, халықпен тікелей жұмыс істейтін адам. Сол кісінің пікірінше, бүгінде халықтың қаржылық сауаттылығы өте төмен. Міне, осы жағынан алып қарағанда, ақшаны қанша құйсақ та ертең ол субсидияларды дұрыс жаратып, нәтижесін көріп, оған есеп беріп отыратын адамдардың санын көбейтуіміз керек.

«SMS арқылы «Даму» қорына келген сұрақтардың өзі өте сауатсыз, несие ала аламын ба, мен өзімнің осыған дейінгі несиелерімді сіздер арқылы жаба аламын ба деген сұрақтардың аясынан шықпайды», – дейді маман.

Және «Өрлеу», «Бастау» деген бағдарламалар бойынша «қаржы алдым, бизнес бастайтын болдым» деп ақшаны алып, ал кейін үйіне жөндеу жұмыстарын жүргізіп, болмаса құдайы беріп, құда шақырып, өзінің жеке басының шаруаларына жұмсап жібереді екен. Ал енді «Үкіметке қандай есеп бересің, қалай есеп бересің» десе, «мал басын көбейтемін деп көршінің бұзауын әкеп көрсете саламын» деп ең аяғында ақшаны далаға шашқан болып шығады.

Мамандардың айтуынша, қаржылық сауаттылықты көтермей, ауыл шаруашылығында «Бастау Бизнес» жобаларын жіті бақыламай, нақты сұрақтарды қоя білетін адамдар алдына келмей, ақшаны бөлудің қажеті жоқ. Осыған жіті назар аударылса деймін.

ТӨРАҒА. Жауап бересіз бе?

ОМАРОВ С.К. Ауыл шаруашылығына кредиттік қаржы алып жатқан біздің халқымыздың қаржылық сауаттылығын арттыру үшін көптеген бағдарламалар жасалып жатыр. Соның ішінде жаңағы «Бастау Бизнес» бағдарламасы бойынша жылдан жылға оқыту бағдарламаларының көлемі көбейіп жатыр.

Дегенмен де жаңағы сіз айтқандай сұрақтар бүгінгі күні бар. Ол сұрақтарды ары қарай шешу үшін жұмыстар атқарылатын болады.

Субсидияны тиімді пайдалану тұрғысынан жасап жатқан жұмысымыз бар. Субсидияның тиімділігін бағалап, қадағалап отыру үшін субсидияның барлығы автоматты

түрде берілу керек, адами фактордан алысқа кетуіміз керек. Сол үшін біз субсидияларды автоматтандыру жұмысын жасап жатырмыз. Бүгінгі күні 45 пайыздан аса автоматтандырылды, осы жылдың аяғына дейін 80 пайызға жетеміз деп отырмыз. Рақмет.

ТӨРАҒА. Сенатор Ершов.

ЕРШОВ С.М. Спасибо, уважаемая Дарига Нурсултановна.

У меня два вопроса. Первый вопрос в продолжение вопроса коллеги Бактиярулы.

Уважаемый Алихан Асханович, заместитель Председателя Национального Банка сказал, что инфляция составляет 5-7 процентов, но на основные продукты питания цены увеличились на 10-15 процентов, цена на мясо увеличилась на 15-20 процентов. Кстати, эта информация по официальному письму Национального Банка, адресованному мне.

Наши избиратели задают вопрос: планирует ли Правительство какие-либо мероприятия по стабилизации, сдерживанию или уменьшению цен?

Второй вопрос. Сейчас количество субъектов малого и среднего бизнеса по сравнению с 2017 и 2018 годами увеличивается или уменьшается, соответственно, количество налогов с этих субъектов увеличивается или уменьшается? Спасибо.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Спасибо за вопросы.

Действительно, вопросы инфляции очень важные, поскольку прямо отражаются на уровне жизни населения, реальных денежных доходах. Поэтому эти вопросы находятся на постоянном контроле и в центре внимания Правительства. Мы практически ежемесячно эти вопросы рассматриваем с участием местных исполнительных органов.

Что касается в целом инфляции. В настоящее время годовая инфляция находится в заданном коридоре, составляет на сегодняшний день 5,3 процента. Мы думаем, что до конца года из этого коридора не выйдем, скорее всего, на уровне 5,3-5,5 процента останется.

Вопросы повышения цен на социально значимые продукты питания в селекторном режиме мы постоянно отслеживаем с анализом факторов, повлиявших на рост цены того или иного продукта питания и принятием соответствующих необходимых мер.

Что касается количества субъектов малого и среднего бизнеса. Действительно, имеется положительная динамика. На сегодняшний день доля малого и среднего бизнеса составляет 28,7 процента к ВВП. Перед нами стоит задача к 2025 году увеличить эту долю до 35 процентов, а к 2050 году – до 50 процентов.

Мы наблюдаем рост налогов по этому сектору. В следующем году это будет чуть более 400 миллиардов тенге.

КПН от малого и среднего бизнеса мы передаем в базу местных бюджетов с 2020 года. Я считаю это важной реформой, поскольку это будет стимулировать акимов местных исполнительных органов максимально развивать бизнес, поскольку эти налоги будут полностью оставаться в распоряжении местного бюджета.

ТӨРАҒА. А как быть с трехлетним мораторием для малого бизнеса?

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Действительно, по поручению Президента мы сейчас вводим соответствующие нормы по освобождению от налогов на доходы микро- и малого бизнеса. У нас 1 миллион 308 тысяч субъектов, из них применяющих специальные налоговые режимы 1 миллион 236 тысяч субъектов. Мы предложили и в Правительстве пришли к единому мнению, нас поддержал Президент, что надо освободить от налогов именно те субъекты микро- и малого бизнеса, которые нуждаются в поддержке, применяют специальные налоговые режимы. Потери бюджета по ним составят 108 миллиардов тенге. Мы эти потери полностью возмещаем за счет трансфертов общего характера. То есть местные бюджеты в итоге никаких потерь не понесут. В рамках трансфертов общего характера, которые мы вносим в трехлетний бюджет, это уже предусмотрели. Спасибо.

ТӨРАҒА. У меня ряд вопросов к Министру образования и науки.

Уменьшены расходы на апробирование подушевого финансирования организаций среднего образования на 5,6 миллиарда тенге. В качестве обоснования вы приводите уменьшение контингента учащихся в государственных и частных школах, отказ от размещения государственного образовательного заказа 23 частными школами. Можете пояснить?

АЙМАҒАМБЕТОВ А.Қ. Уважаемая Дарига Нурсултановна, действительно в этом году три города нашей страны, Нур-Султан, Алматы, Шымкент, работают через подушевое финансирование, и по всей стране частные школы финансируются через подушевое.

Так получилось, что ряд частных школ отказался от тех средств, которые мы предлагали по подушевому финансированию, они сказали, что будут работать без подушевого финансирования, только с родителями. Это первая причина.

Вторая причина. Несколько школ в Шымкенте и Нур-Султане, которые должны были быть введены в эксплуатацию, в настоящее время еще не введены в эксплуатацию. Поэтому нет расходов, по которым мы думали, что будет контингент, мы будем их содержать за счет подушевого финансирования.

Кроме того, по городу Нур-Султану были заложены излишние 1,5 миллиарда тенге, потому что такого роста контингента, как мы ожидали, нет. Поэтому город Нур-Султан нам вернул 1,5 миллиарда тенге.

Это три основные причины.

ТӨРАҒА. У нас другие данные по городу Нур-Султану.

Второй вопрос к Вам же. Снижены расходы, которые были запланированы на модернизацию 20 колледжей в рамках проекта «Жас маман», на 8 миллиардов тенге в связи с отсутствием утвержденных правил, определяющих порядок реализации проекта «Жас маман». Эти деньги были запланированы на этот год. Сегодня перевалило за середину октября, мы выясняем, что до сих пор нет правил. Кто будет за это отвечать? 8 миллиардов тенге повисли в воздухе. На эти деньги можно было сделать очень многое в сфере образования.

АЙМАҒАМБЕТОВ А.Қ. Дарига Нурсултановна, действительно очень важный проект на три года. Мы планировали, что в этом году будет закуплено оборудование, проведен конкурс. Это ответственность министерства. В настоящее время эти средства не освоены. Мы приняли необходимые меры, в том числе меры дисциплинарного характера. Сейчас вся подготовительная часть по утверждению всех нормативных правовых актов закончена. Это 100 наиболее востребованных профессий по технической спецификации, оборудование, которое мы должны приобрести для 180 колледжей. Вся подготовительная работа проведена. В ближайшее время нами будет объявлен конкурс на приобретение данного оборудования.

Действительно, здесь ответственность полностью Министерства образования и науки.

ТӨРАҒА. 8 миллиардов тенге у вас забирают?

АЙМАҒАМБЕТОВ А.Қ. Сейчас мы перераспределяем 8 миллиардов тенге на другие нужды с учетом того, что в следующем году эти средства будут выделены.

ТӨРАҒА. Еще у меня вопрос к Алихану Асхановичу по поводу резерва Правительства. Резерв на неотложные затраты увеличен на 62 миллиарда тенге, в целом резерв Правительства в 2019 году составляет 169,7 миллиарда тенге. В пояснительной записке нет информации, куда эти деньги будут направлены.

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Дарига Нурсултановна, на 1 октября текущего года остаток резерва Правительства на неотложные затраты составляет 9,6 миллиарда тенге. При уточнении республиканского бюджета резерв Правительства увеличивается на 61,8 миллиарда тенге, в пределах которых зарезервированы средства на ряд мероприятий.

В частности, 33,2 миллиарда тенге предназначены на субсидирование купонного вознаграждения АО «КазАгро» по обязательствам перед Единым накопительным пенсионным фондом и Государственным фондом социального страхования, а также в связи с тем, что облигации АО «КазАгро» в «Цеснабанке» были удешевлены с 10 до 0,1 процента. Эти субсидии в настоящее время находятся в резерве и будут посажены в бюджет Министерства сельского хозяйства после того, как будет принят соответствующий закон о механизме субсидирования, который сейчас находится в Сенате, насколько мне известно.

2,3 миллиарда тенге зарезервированы на приобретение мазута в отопительный сезон, возможно, по Акмолинской области по заявке Министерства энергетики.

5,6 миллиарда тенге на исполнение арбитражного решения Международного центра по урегулированию инвестиционных споров. Это по «Aktau Petrol», Министерство юстиции.

2,2 миллиарда тенге на завершение строительства казахстанского павильона в Российской Федерации.

15,2 миллиарда тенге для реагирования в чрезвычайных ситуациях, в том числе с учетом отопительного сезона.

В результате уточнения бюджета резерв на неотложные затраты составит 136,5 миллиарда тенге с увеличением на 61,8 миллиарда тенге. Спасибо.

ТӨРАҒА. И еще один вопрос, если позволите, по такому виду расходов, как «Прочие». Изначально в бюджете 2019 года расходы по группе «Прочие» составляли 485 миллиардов тенге, при нынешнем уточнении по данной группе расходы увеличиваются до 946 миллиардов тенге. То есть в два раза.

Что такое эти «Прочие», и есть ли какое-то четкое определение, является ли это тоже функциональной группой?

СМАЙЫЛОВ Ә.А. Дарига Нурсултановна, спасибо за вопрос.

У меня сейчас под рукой полной расшифровки нет, но вся информация имеется, если разрешите, я предоставлю ответ в письменном виде.

ТӨРАҒА. Хорошо.

У меня вопросы закончились на сегодняшний день.

Слово для содоклада предоставляется председателю Комитета по финансам и бюджету Перепечиной Ольге Валентиновне.

Пожалуйста, Ольга Валентиновна.

ПЕРЕПЕЧИНА О.В. Уважаемая Дарига Нурсултановна! Уважаемые депутаты и приглашенные! Основной целью социально-экономической политики Казахстана на 2019 – 2023 годы является дальнейшая реализация долгосрочных приоритетов Стратегии «Казахстан– 2050» по обеспечению улучшения благосостояния населения и созданию устойчивой модели казахстанской экономики.

В рассматриваемом уточнении проекта бюджета нашло отражение финансовое обеспечение задач по неотложному финансированию в социальной сфере, по наращиванию темпов роста экономики в последующие годы и обеспечению приемлемого уровня резерва Правительства на неотложные задачи.

Докладчиками уже были озвучены основные макроэкономические и бюджетные показатели, поэтому остановлюсь на наиболее важных моментах формирования республиканского бюджета.

Первое. В целях обеспечения сбалансированности бюджета и Национального фонда, снижения зависимости республиканского бюджета от нефтяных доходов налогово-бюджетная политика должна формироваться исходя из постепенного снижения нефтегазового дефицита относительно ВВП.

И при весеннем рассмотрении уточнения бюджета в текущем году Сенатом Парламента указывалось Правительству на несоответствие сложившегося нефтегазового дефицита в размере 8,4 процента к уровню, установленному Концепцией формирования и использования средств Национального фонда на 2019 год в размере 7,2 процента.

13 апреля 2019 года Правительство легко и быстро решило такой глобальный вопрос не экономическим путем, а просто корректировкой нормативных показателей, внося изменения в данную концепцию в части повышения уровня нефтегазового дефицита в

размере 7-8,5 процента, рапортует о соответствии ненефтяного дефицита установленным новым фискальным параметрам.

Второе. В целом осеннее уточнение бюджета можно рассматривать как работу Правительства над ошибками, которые исправляются путем перераспределения бюджетных средств, и на этот раз эта сумма составляет 199,6 миллиарда тенге, что в 6,8 раза превышает сумму перераспределения за аналогичный период 2018 года. Это еще раз говорит о некачественной работе администраторов республиканских бюджетных программ.

При этом надо отметить, что данная ситуация приобретает системный характер, поскольку в рамках реализации поставленных задач параллельно корректируются недоработки, связанные с некачественным планированием основного трехлетнего бюджета. Подтверждением этому является факт возврата неиспользованных средств, ранее полученных из республиканского бюджета.

Так, из 23,4 миллиарда тенге общей суммы зачисленного возврата неиспользованных средств в доход республиканского бюджета, который мы сегодня рассматриваем как доходный источник, 41 процент, или 9,8 миллиарда тенге, это неэффективно использованные средства, возвращенные Комитетом автомобильных дорог Министерства индустрии и индустриального развития в связи с расторжением договоров с недобросовестным подрядчиком, определенным в рамках государственных закупок.

Третье. Еще один вопрос, на который хотелось бы вновь обратить внимание Правительства.

Одним из сдерживающих факторов эффективного освоения бюджетных средств является низкое качество разрабатываемых проектно-сметных документаций и экспертиз. Это является следствием заниженных требований к экспертным организациям и отсутствием ответственности за оказываемые услуги. Ярким примером этому является уменьшение средств в сумме 9,3 миллиарда тенге по Министерству экологии, геологии и природных ресурсов по причине необходимости корректировки ПСД и отставания от графика производства работ по строительству и реконструкции систем водоснабжения.

Поэтому необходимо пересмотреть подходы к разработке ПСД и ее экспертизам, а также провести ревизию всех имеющихся проектов и предусмотреть широкое применение на практике типовых проектов.

Четвертое. Рассматриваемые уточнения и инициативы, разработанные в реализацию Послания Первого Президента Республики Казахстан «Рост благосостояния казахстанцев: повышение доходов и качества жизни», не нашли качественной реализации в текущем году.

Так, ввиду отсутствия механизма реализации программы «Жас маман» в рамках данного уточнения уменьшены расходы на 8 миллиардов тенге, в результате этого не будет решена задача по модернизации 200 учебных заведений по подготовке специалистов по 100 наиболее востребованным профессиям.

Аналогичная ситуация складывается и по другому поручению – экспортоориентированной индустриализации страны и ряду финансовых мер поддержки экспортеров.

По причине неотработанности самого механизма по реализации данной программы в целом и правилам возмещения транспортных расходов экспортеров администратором

бюджетной программы предлагается к уменьшению сумма в размере 5 миллиардов тенге. Из-за несовершенства нормативно-правовой основы по реализации механизма проекта, а в другом случае и вовсе его отсутствия, возникает неэффективное использование бюджетных средств и, как следствие, отсутствие отдачи от мер государственной поддержки.

Шестое. К сожалению, сегодня не выполнив обязательства по принятым государственным программам, Правительством принимаются решения по финансированию новых инициатив.

Так, при нарастании недовольства у субъектов агропромышленного комплекса, понесших затраты и не получивших инвестиционные субсидии по животноводству, гербицидам, при общей дополнительной потребности 36 миллиардов тенге уменьшаются расходы по Министерству сельского хозяйства на 19,2 миллиарда тенге и предусматривается финансирование новых инициатив и пилотных проектов, которые несут с собой новые риски по освоению средств до конца года.

Так, в рамках данного уточнения акиматом Жамбылской области инициирован пилотный проект по повышению доходов населения в рамках кредитования на развитие продуктивной занятости и массового предпринимательства на сумму 7,2 миллиарда тенге. Даже если эти средства планируется освоить в полном объеме посредством перечисления определенному оператору, возникает вопрос: каким образом они будут доведены непосредственно до населения, поскольку на сегодня, как и по программам по продвижению экспорта и «Жас маман», отсутствует действенный механизм реализации данного проекта?

Таким образом, полагаем необходимым внести изменения в Бюджетный кодекс, запрещающие включать в проект бюджета новые инициативы без подзаконных нормативных актов, включающих в себя четкие механизмы и правила реализации.

В условиях ограниченности финансовых ресурсов государственные средства, в том числе полученные из Национального фонда, фонда будущих поколений, а это сегодня 29 процентов всех доходов республиканского бюджета, будут лежать месяцами на счетах СПК, национальных компаний, банковских структур, а они должны работать на развитие экономики нашей страны сегодня.

Президент страны Касым-Жомарт Кемелевич Токаев 15 октября 2019 года на совещании по экономическим вопросам подчеркнул, что при принятии государственных решений следует кардинально усилить аналитическую составляющую. От качественной реализации стратегических программ зависит решение основной задачи – это повышение уровня жизни населения.

Принимаемые нами решения должны обеспечить макроэкономическую, финансовую и социальную стабильность страны.

В целом проект уточненного республиканского бюджета соответствует задачам, поставленным Елбасы и Главой государства, сохраняя свое социальное направление, обеспечивает финансовую основу для дальнейшего поступательного развития всех сфер жизнедеятельности государства.

Уважаемые коллеги, в рамках рассмотрения данного законопроекта были проведены заседание комитета и расширенное заседание комитета.

Постоянные комитеты Сената замечаний и предложений по данному законопроекту не имеют.

На основании изложенного Комитет по финансам и бюджету рекомендует принять Закон Республики Казахстан «О внесении изменений в Закон Республики Казахстан «О республиканском бюджете на 2019 – 2021 годы».

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Спасибо, Ольга Валентиновна.

Есть вопросы к докладчику?

ОРНЫНАН. Нет.

ТӨРАҒА. Сұрақтар болмаса, онда талқылауға көшеміз.

Сөз сөйлейтіндер бар ма? Сенатор Бектаев.

БЕКТАЕВ Ә.Ә. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы. Сөйлеймін деген ойымда болған жоқ еді, бірақ бүгінгі қойылған біраз сұрақ пен жауап түрткі болып отыр.

Бірінші айтайын дегенім, ауылдың тұрғындарына ең сауаты төмен, қаржыны қалай болса солай жұмсайтын халықтың бір бөлігі деп қарауды қою керек қой деп ойлаймын.

Қазіргі уақытта ауыл тұрғындарының, құдайға шүкір, сауаты да жақсы және алып жатқан қаржыны да өндіріске жұмсап жатыр. Ауылдың малы өсіп жатыр, жаны өсіп жатыр, алып жатқан қаражаты текке кетіп жатқан жоқ. Мүмкін, жаңағы айтылғандай құдалыққа, болмаса құдайыға жұмсалып жатқан жағдайлар бар шығар, бірақ ондай жағдайлар қалада да бар. Қаланың адамдары да несие алып, тиісті мақсатқа емес, басқа да мақсаттарға жұмсап жатқан жағдайлар өте көп. Ол мәселелерменен қаржы институттары, болмаса қаржы органдары жұмыс жасау керек, оның басын ашып, керек адамдарды жауапқа тартсын. Бірақ жалпы ауылдың тұрғындары осындай деп оған баға беруге болмайды деп есептеймін өз басым.

Екіншіден, ауыл тұрғындарын, ауыл шаруашылығын қолдаудың екі түрі бар. Біріншісі, ол жеңілдетілген несие беру, екіншісі, субсидия беру мәселесі. Жеңілдетілген несие беруде де шешілмеген проблема өте көп. Мысал үшін ауыл тұрғындары алып жатқан несиеге қойылып жатқан пайыздық ставкалары өте жоғары деп есептейміз біз. «Бюджеттен қаржы институттары 0,01 пайыздан алады да бізге неге 7 пайыздан береді» деп ауылдың тұрғындары бізден сұрайды. Ол сұрақтарға бүгінгі таңда бізде жауап жоқ. Бұл мәселені бірнеше рет көтердік, бірақ қаржы органдары түрлі себептерменен, түрлі жауаптарменен алдаусыратып келе жатыр.

Ал Жамбыл облысының мысалында бізде сұрақтар туындайды. Егер Жамбыл облысы шаруаларға несиені 2,5 пайызбен беретін болса, неге осы механизмді республика көлемінде ауыл шаруашылығына пайдалануға болмайды? Сол пайызды беретін механизмдер табылды ғой.

Мен Асқар Исабекұлын жақсы білемін, әр нәрсеге өте тиянақты қарайды. Бұл жолы да өте тиянақты қаралып, Үкіметтің мақұлдауынан өтіп отыр осы жоба.

Соңғы кездерде бұқаралық ақпарат құралдарында да жазып жүр, Маңғыстау облысында, Алматы қаласында 1 пайыздан беріліп жатыр несиелер. Егер ондай мүмкіндік болатын болса, неге ауыл тұрғындарына 1 пайыздан бермейміз? Міне, осы сұрақтарға біз кейбір кезде ауыл тұрғындарына, ауыл шаруашылық қызметкерлеріне жауап бере алмаймыз.

Екінші мәселе субсидия бойынша. Субсидия деген ауыл шаруашылығына берілетін, жеп кететін ақша емес. Бірінші, шаруалар өзінің қаржысын салады, ауыл шаруашылығына инвестиция салады. Өздерінің ақшасына техника алады, мал алады, оборудование алады. Содан кейін барып Үкіметтің белгіленген тәртібі бойынша, заңы бойынша оның қайтарылатын бөлігін талап етеді. Ол – бағдарлама бойынша іске асып жатқан нәрсе, ауыл шаруашылығын дамыту жөнінде мемлекеттік бағдарлама бар. Ол бағдарлама Үкіметте бекітілген. Ол бағдарлама – Президенттің Жарлығымен қабылданған мемлекеттік бағдарлама. Сол бағдарламада қаралған тәртіп бойынша шаруалар шығын жасайды, қаржы салады. Сөйтіп субсидия алуды олар жоспарлайды, сонымен ертең алған қаржысының пайызын төмендетеміз дейді, шығынын қайтарамыз дейді, ал жылдың соңында қажетті ақшаны бере алмай қалған кезде шаруалар ашынады.

Өкінішке қарай, қазіргі уақытта барлық өңірлерде осындай келеңсіз жағдайлар орын алып отыр.

Субсидияның тиімділігін мен бір-ақ нәрсемен айтайын. Мысал үшін берілген инвестициялық субсидия соңғы бес жылдың көлемінде 190 миллиард теңге шамасында. Ал сол субсидияға 690 миллиард теңгенің көлемінде шаруалар өзінің қаржысын салады, яғни 1 теңгеге 4-4,5 артық қаржыны шаруалар өз қаржыларынан салып отыр. Бұл тиімділік емей немене?

Жылдың соңында «бұл қаржыны біз бере алмаймыз, комиссия құру керек, оның тиімділігін анықтау керек» деген әңгімелерді мен өз басым дұрыс емес деп есептеймін. Оның барлығы жылдың басында жасалу керек. Былтырғы жылы қаңтардың 16-да Мәжіліс депутаты Дания Еспаева Ақтөбе облысы бойынша дәл осындай депутаттық сауал жолдаған. Онда республика бойынша 30-35 миллиард теңгенің көлемінде субсидия жетіспейді деген мәлімет айтылған. Сол кезде Үкімет неге осыған анализ жасап, тиімділігін анықтамайды? Неге жылдың соңында шаруаларға келген кезде тиімділігін анықтау керек? Бұл біріншіден.

Екіншіден, бұл қаржы жаңадан шыққан қаржы емес, бұл қаржы шаруалардың өздері қаржы салып, өздері қаржыларын белгілеп, содан қайтарымын сұрап отырған қаржы.

Бұған бірнеше себеп бар. Бірінші мәселе, жергілікті бюджетке берілетін субсидиялар региондарға жалпы характердегі трансфертпен беріледі. Сол өңірлерде әкімдер ауыл шаруашылығына берілген сол қаражатты басқа мақсаттарға жұмсап жібереді. Бүгінгі таңда сегіз облыс бойынша сондай жағдай орын алып отыр. Содан кейін ауыл шаруашылығына келген кезде субсидия жетпейді. Оны неге қаржы орындары қадағаламайды, осы мәселе бойынша неге жауапкершілік сұралмайды?

Екінші мәселе, осы субсидияның жетпеу фактісі бес жылдан бері жалғасып келе жатыр. Жылда субсидия жетпейді. Жылда айтылады, депутаттар да айтады, екі Палатаның депутаттары да айтады, шаруалар да көтеріледі. Осы бес жылдан бері анализ жасап, соны неге бір жаққа шығармаймыз, неге осыған қатысты азаматтардың жауапкершілігін қарамаймыз, неге осының барлығына шаруалар жауап беру керек?

Шаруалардың бір-ақ кінәсі бар: жаздың ыстық аптабында далада жүреді, қыстың суығында қорада жүріп мал бағады, сөйтіп елді асырайды.

Ауыл шаруашылығы біздің ең бірінші азық-түлік қауіпсіздігіміз. Олардың бір-ақ кінәсі бар, олардың басқа нәрсеге, анализ жасап отыруға, артынан жүруге уақыты жоқ.

Ауыл шаруашылығына, ауылдағы тұрғындарына біз осындай тұрғыдан қарауымыз керек. Ауыл тұрғындарына жәрдем беру позициясын ұстауымыз керек, ауыл тұрғындарына көмектесу позициясын ұстауымыз керек. Ауыл тұрғындары бүгінгі таңда ең төмен айлық алатын азаматтар, ауыл тұрғындары ең көп жұмыс жасайтын азаматтар. Сондықтан осы бағытта жұмыс істеліну керек қой деп ойлаймын.

Көп рақмет сіздерге.

ТӨРАҒА. Рақмет. Дұрыс айтасыз, Әли Әбдікәрімұлы.

Сенатор Нұралиев.

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. Рақмет, құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Бүгінгі талқыланып отырған заң жобасы Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаевтың Қазақстан халқына «Сындарлы қоғамдық диалог – Қазақстанның тұрақтылығы мен өркендеуінің негізі» атты Жолдауында берген тапсырмаларын іске асыру мақсатында әлеуметтік-экономикалық даму болжамының негізгі көрсеткіштерін сақтай отырып, республикалық бюджеттің шығыстары әлеуметтік саладағы сол қаржыландырудың жекеленген мәселелерін шешуге және экономиканың кейінгі жылдары өсуінің қосымша қаражат көздерін құру жөніндегі міндеттерге бағытталған.

Қосымша қаражат атаулы әлеуметтік көмекті төлеуге, медициналық көмек көрсетуге және денсаулық сақтау объектілерінің құрылысын жалғастыруға жобаланған. Сонымен бірге жылу энергетикасы мен көлік инфрақұрылымын дамытуға, «Нұрлы жер» бағдарламасы шеңберінде тұрғын үй және инженерлік коммуникациялық инфрақұрылым салуға арналған.

Нәтижесінде еліміздің экономикасының дамуына, азаматтардың өмір сүру сапасын арттыруға, жаңа жұмыс орындарының ашылуына оң ықпал болады деп ойлаймын. Сонымен бірге талдау көрсеткендей (бұл туралы біздің әріптестеріміз де мейлінше көп айтты), мемлекеттік органдар және әкімшілердің Бюджет кодексінде қарастырылған бюджетке түзету жасау мүмкіндігін пайдаланып, ұсынылып отырған заң жобасында бағдарламалар бойынша бұрын жоспарланған шығыстарды қысқарту немесе ұлғайту тәжірибесі әлі күнге дейін жылдан жылға жалғасын тауып келеді.

Талқыланып отырған заң жобасында әкімшілердің 80 пайызға жуығы өз бюджеттерін қайта нақтылаған. Яғни әкімшілер бюджеттік жоспарларды қалыптастыруды өз деңгейінде жүргізе алмай отыр ма деген ойға келесің. Сол себепті мемлекеттік органдардың және әкімшілердің бюджетті қалыптастыру барысындағы жауапкершіліктерін күшейту туралы шаралар пысықталып, тиісті шешімдер қабылдау керек деп санаймын.

Құрметті әріптестер, ресми мәліметтер бойынша биыл Жамбыл облысында табысы күнкөріс деңгейінен төмен халықтың үлесі 4,5 пайыз, ал ауылдық жерлерде аталған көрсеткіш 6,7 пайызды құрап отыр. Бұл республикалық деңгейден жоғары.

Нақтыланып, талқыланып отырған бюджет жобасында Үкімет Жамбыл облысы халқының табысын арттыру жөніндегі пилоттық жобаны іске асыруға 7,2 миллиард теңге қарастырып отыр. Бұл Үкіметтің тарапынан ауыл тұрғындарының тұрмыстық жағдайын жақсартуға деген нақты қадам деп білемін.

Елімізде халықтың тұрмыс сапасын жақсарту маңызды міндет. Ауыл әлеуеті толық пайдаланылмайды, ауыл шаруашылығында елдің жалпы ішкі өнімінің 5 пайызы ғана жасалады. Бұл ретте баршамыз жұмылып атсалысуымыз керек.

Ауылдағы тұрғындарды жұмыспен жаппай қамтуға, қосалқы шаруашылықтардың дамуына қолдау көрсете отырып, үй іргесіндегі шаруашылықтың тиімділігіне қолбайлау болып отырған мәселелерді шешуге және масылдықтан арылуды көздейтін мемлекеттік саясат қажет.

Әрине, Қазақстан Республикасының агрөнөркәсіп кешенін дамытудың мемлекеттік бағдарламалары бар, бірақ олар ауыл өміріндегі белгіленген бағдарламаның нәтижелі көрсеткіштеріне толық қол жеткізе алмай отыр.

Осы бағыттағы стратегиялық мақсаттарды жүзеге асыру үшін Жамбыл облысы әкімдігінің ауыл тұрғындарының тұрмысын жақсарту туралы ұсынып отырған кешенді шаралары өз нәтижесін береді деп ойлаймын. Сондықтан Үкіметтің ұсынып отырған заң жобасын қолдаймын және қолдауларыңызды сұраймын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Сенатор Шелпеков.

ШЕЛПЕКОВ Б.А. Рақмет, Дариға Нұрсұлтанқызы.

Мен Аудит комитетінің жауабына қанағаттанбадым. Біз тексерме демейміз, бірақ тексерудің өзінің бір жүйесі бар. Енді қазір олар осындай бағытпен жүре беретін болса, біз бекітіп отырған бірталай жоба іске араласа ма, іске ене ме деген бізде сенімсіздік пайда болады. Себебі ертең қаңтар айында бұлар тексереді де, тағы жобаларды дұрыс емес деп шығады. Сонда бұл қалай? Қаржы министрлігінен өтеді, Парламентке келеді, Парламентте бекітіледі, кетеді, сосын кеткеннен кейін бір монстр комитет отменить етеді. Бұның бір жүйесі болу керек қой.

Мысалы, Қошқар Атаның проектісін жасау үшін тендер өткізілді. Семей жобалау институтынан 15 адам келіп Маңғыстауда үш ай жүрді. Одан кейін Госэкспертиза оларды тексерді. Содан кейін бір-екі қызметкері барып (Маңғыстаудың қайда екенін білмейді), отмена жасап келіпті. Онда жаңағы Госэкспертизаны сотқа беріндер, проектный институтты сотқа беріндер. Неге олар мынандай жоба дайындайды? 35 миллион ақша жұмсалды, ол елдің ақшасы ғой. Кім оны орнына қояды? Түсініксіз жағдай.

Енді мына бюджетті қабылдауға келгенде біздер осы ел игілігіне жасалатын жұмыстар деп есептейміз.

Қазір Президент халықты тыңдаңдар, халықтың сұранысына көңіл бөліндер деп айтып жүр.

Мен Маңғыстау облысы халқының 10 жыл бойы сұрап жүрген бір сұранысын білемін. Іске аспай жатыр.

Өткенде мамыр айында Премьер-Министр Асқар Ұзақбайұлы Ақтау қаласында болды. Хаттамаға енді, тиісті министрлікке тапсырма берді, бірақ қазіргі бюджетке кірмей жатыр.

Биыл маусым айында біз Үкіметтің 2018 жылғы бюджетті игеруін қарадық қой, сол жерге Үкіметті бастап Жеңіс Қасымбек келді. Ол кісі осы жерде осы 2019 жылдың бюджетіне күзде кіргіземіз деп Үкіметтің атынан айтты. Бүгін міне Әлихан Асханұлы да 2020 жылға кіргіземіз деп айтып отыр.

Енді мынадай қызығы бар. Бұл жобаның наурызда уақыты өтеді. Бұл мәселе енді бір аптадан кейін 2020 жылға кіру керек. Егер бір аптадан кейін кірмесе, жаңағы 35 миллион бар, мына жобаға жұмсалатын ақша тағы ақша бар.

Ең қызығы, бұл жоба бірінші рет дайындалып тұрған жоқ. Бірінші дайындалған жобада 10 миллиард болған, ертең наурызда уақыты өтейін деп тұрған жоба 17 миллиард. Енді қазір осы жобаны қарамаса, келесі дайындалатын жоба 24 миллиард болады (жорамал бойынша). Сондықтан бұл мәселеге дұрыстап қарау керек деп есептеймін.

Өткенде барлық облыстарда қоғамдық кеңес дегенді құрдық қой, солардың атынан да хат келіп түсті Үкіметке.

Одан кейін мына Парламент депутаттарының ішінде сұрақ қойғысы келіп, жұлқынып тұрған ешкім жоқ, біздің артымыздан адамдар тұр, сондықтан біз мәжбүрміз. Осы мәселеге дұрыстап қарауыңызды сұраймын.

ТӨРАҒА. Енді комитет отырысына Үкімет өкілдерін шақырып талқылаңыздар, бір шешімге келіңіздер. Соңынан маған айтыңыздар, не болып жатқаны туралы.

Госаудит те өзінің қағаздарын көрсетсін, оларға тексеріс қандай ақпарат берді, неге тоқталып жатыр дегендей. Біз де жауап күтеміз.

Осымен талқылау аяқталды. Енді заң жобасы бойынша шешім қабылдайық.

«2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі бас комитеттің ұсынысын және осы мәселе бойынша Сенат қаулысын дауысқа қоямын, дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 43 депутат, «жақтағандар» – 43, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң қабылданды.

Биылғы республикалық бюджетке енгізіліп отырған өзгерістер Президенттің Жолдауында айқындалған міндеттерді іске асыруға бағытталған, оны бәріміз түсініп отырмыз. Атқарушы органдар бөлінген қаражатты белгіленген мақсаттарға уақытылы және тиімді жұмсайды деп сенім білдіреміз.

Бұл мәселе бойынша шақырылған азаматтар, аман-сау болыңыздар.

Құрметті депутаттар, келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрі Ерлан Заманбекұлы Тұрғымбаевқа беріледі.

ТҰРҒЫМБАЕВ Е.З. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздердің назарларыңызға «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын ұсынамыз.

Аталған келісімге 2018 жылғы 12 қыркүйекте Алматы қаласында Қазақстан Республикасының Ішкі істер министрлігі мен Армения Төтенше жағдайлар министрлігі арасында екіжақты кездесу кезінде қол қойылды.

Келісім тараптардың біреуінің аумағында төтенше жағдай пайда болған кезде көмек көрсету бойынша бірлескен іс-қимылдарды ұйымдастырады.

Келісімді ратификациялау:

1) төтенше жағдайды болжау саласында тәжірибе алмасу, қауіп төнген және туындаған жағдайда халықты дайындауға;

2) тараптардың оқу орындарында азаматтық қорғау саласында мамандарды оқытуға;

3) тараптың аумағында болған төтенше жағдайды жою кезінде көмек көрсетуге мүмкіндік береді.

Қазақстан Республикасының заңнамасы шеңберінде келісімде:

1) көмек көрсету мен жедел әрекет ету;

2) құтқару бөлімшелерінің шекараны жеңілдетілген кесіп өту және тараптың аумағында болу шарттары;

3) төтенше жағдайды жою кезінде құтқару құралдарын алып кіру мен шығару бойынша мәселелері реттелген.

Сонымен қатар Армения Республикасымен ынтымақтастық бойынша Қазақстан мен Армения Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығының Табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлар жөніндегі мемлекетаралық кеңесінің отырысына қатысады.

Бұрын осындай келісім Ресей Федерациясымен, Беларусь, Қырғызстан, Әзірбайжан, Тәжікстан республикаларымен және Украина, Грузиямен жасалды. Бүгінгі таңда 12 екіжақты, 13 көпжақты келісім жасалды. Сондай-ақ келісім шеңберінде армян тарапымен сейсмикалық қауіпсіздікті, оның ішінде жедел хабарлау мен халықты эвакуациялауды арттыру жөнінде Қазақстанның тәжірибе алмасуы қарастырылған.

Мәселен, 1988 жылы Спитак қаласындағы жер сілкінісінен кейін Армения заң жүйесіне біраз өзгерістер енгізді.

Заң жобасының кері әсері жоқ және қосымша қаржылай шығынды талап етпейді. Заң жобасын қабылдау стихиялық апаттардың қауіп-қатерін азайтуға және тараптардың аумағында табиғи, техногендік сипаттағы төтенше жағдайдың салдарын азайтуға мүмкіндік береді.

Уважаемая Дариға Нурсултановна! Уважаемые депутаты! Данное соглашение имеет большое значение для Казахстана, так как Республика Армения имеет большой практический опыт по ликвидации чрезвычайных ситуаций, в частности по профилактике сейсмоопасности.

Все мы помним те события, которые произошли в Армении в 1988 году, это землетрясение в городе Спитаке, в 1999 году – в Турции. В связи с тем, что Казахстан

находится в сейсмической зоне, мы практически постоянно производим обмен данными с представителями данных государств. В то же время данное соглашение позволит нам двигаться в трех направлениях:

- 1) обмен в практической и теоретической плоскостях, в частности опытом, а также теми нормативными документами, которые приняты в Республике Армения;
- 2) обучающие тренинги личного состава с выездом, а также на местах;
- 3) проведение совместных спасательных мероприятий.

Прошу поддержать данный законопроект. Спасибо за внимание.

ТӨРАҒА. Ерлан Заманбекұлына сұрақтарыңыз бар ма? Сенатор Ершов.

ЕРШОВ С.М. Спасибо, уважаемая Дарига Нурсултановна.

Уважаемый Ерлан Заманбекович! Согласно статье 4 соглашения сотрудничество может осуществляться в форме обмена мониторинговой информацией о состоянии окружающей среды. Обмен информацией будет осуществляться вашим ведомством или Министерством экологии, геологии и природных ресурсов? Если вашим ведомством, то как это будет осуществляться? Спасибо.

ТҮРҒЫМБАЕВ Е.З. Министерство экологии, геологии и природных ресурсов постоянно дает нам информацию о стихийных бедствиях, снегопадах либо природных и техногенных ситуациях. В то же время, как я уже сказал, мы подписали более 30 соглашений с сопредельными государствами, в частности со странами Содружества Независимых Государств, ближнего и дальнего зарубежья. У нас отработан механизм обмена информацией в случаях каких-то чрезвычайных ситуаций, в частности авиакатастроф, железнодорожных катастроф, автокатастроф, в которых пострадали наши граждане. Первую информацию мы получаем посредством телекоммуникаций либо электронной связи, либо интернета. В дальнейшем совместно с Министерством иностранных дел принимаем меры по эвакуации наших граждан, открываются «горячие линии».

В случаях когда необходима помощь, правительство одного государства обращается в правительство другого государства для оказания помощи. Тогда формируются спасательные отряды.

Обмен информацией налажен со всеми нашими государственными органами и зарубежными партнерами по чрезвычайным ситуациям. Спасибо.

ТӨРАҒА. Еще вопросы будут?

ОРНЫНАН. Нет.

ТӨРАҒА. Сұрақтар жоқ, орныңызға отырыңыз.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі Қайрат Пернешұлы Қожамжаровқа беріледі.

ҚОЖАМЖАРОВ Қ.П. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Еліміздің одан әрі өркендеуі табиғи және техногендік апаттардың, қауіп-қатерлердің алдын алуына да тығыз байланысты. Осы орайда халықаралық тәжірибе мен ынтымақтастық зор мағынаға ие болуда. Соның ішінде жаңа министр айтып өткендей, өз тарихында белгілі сейсмикалық зілзалаға байланысты Арменияның тәжірибесі ерекше.

Заң жобасы екі елдің арасында ынтымақтастықты дамытуға, біреуінің аумағында төтенше жағдай туындаған кезде бірлескен іс-қимылдарға құқықтық негіздер мен шарттарды анықтайды.

Келісім екі жақтың құтқарушыларының мемлекеттік шекараны жеңілдетілген режимде өтуін, құтқару құралдарын кеденнен кіріп-шығаруын, қаржыландыру және залал өтеу ережелерін бекітеді.

Сонымен қатар тәжірибе мен ақпарат алмасуды, азаматтық қорғаныс саласында мамандардың біліктілігін арттыруды қамтып отыр.

Ұсынылған заң жобасын қабылдау қандай да бір теріс әлеуметтік, экономикалық және саяси салдарға әкеп соқтырмайды.

Бұл заң жобасы екі жақтың заңнамасына сәйкес әзірленді және Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің кеңейтілген отырысында талқыланды.

Сенат комитеттерінің оң қорытындылары алынды.

Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер, заң жобасын қолдауыңызды сұраймын. Рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Қайрат Пернешұлы.

Сұрақтарыңыз бар ма, құрметті әріптестер?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒА. Талқылауға көшейік. Сөз сөйлеймін деушілер бар ма?

Сенатор Мұсабаев.

МҰСАБАЕВ Т.А. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті әріптестер! Қаралып отырған заң жобасы өте маңызды. Ол Қазақстан мен Армения үкіметтерінің азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы құзыретті органдары ынтымақтастығының құқықтық негіздерін белгілеуді көздейді. Басқаша айтқанда, төтенше жағдайларды жою кезінде өзара көмек көрсетуге бағытталған. Тарих көрсеткендей, осындай жағдайлар туындаған кезде бұл көмек бізге өте керек болады.

Осы заң жобасын қабылдау екі елдің азаматтық қорғаныс, табиғи және техногендік сипаттағы төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастығын нығайтуға ықпал ететін болады.

Сенаттың тұрақты комитеттерінің бұл заң жобасы бойынша ескертпелері мен ұсыныстары жоқ. Айтылғанды ескере отырып, заң жобасын қолдауларыңызды сұраймын.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Рақмет, Талғат Амангелдіұлы.

Енді шешім қабылдайық. «Қазақстан Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заң жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын, дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 43 депутат, «жақтағандар» – 43, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Заң қабылданды.

Шақырылған азаматтарға рақмет. Аман-сау болыңыздар.

Құрметті сенаторлар, күн тәртібіндегі келесі мәселе Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде.

Баяндама жасау үшін сөз Қазақстан Республикасы Ұлттық экономика министрі Руслан Ерболатұлы Дәленовке беріледі.

ДӘЛЕНОВ Р.Е. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы, құрметті депутаттар! Сіздердің қарауларыңызға Хельсинки қаласында 2018 жылғы 16 қазанда қол қойылған «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы ұсынылады.

Келісім Қазақстан Республикасындағы инвестициялық жобаларды қаржыландыру үшін Солтүстік инвестициялық банктің қызметін ашуға мүмкіндік береді.

Солтүстік инвестициялық банк 1975 жылы құрылды және Скандинавия мен Балтық елдері мүше болып табылатын көпжақты даму банкі. Штаб-пәтері Хельсинки қаласында орналасқан.

Солтүстік инвестициялық банктің жарғылық капиталы 6 миллиард 142 миллион еуроны құрайды, ол мүше елдердің төлемдерінен қалыптасады.

Солтүстік инвестициялық банктің жалпы кредиттік портфелі 2018 жылы 19,1 миллиард еуроны құрады. Қарыздар 25 жылға дейінгі мерзімге беріледі.

Солтүстік инвестициялық банктің стратегиясына сәйкес кредиттік портфельдің шамамен 20 пайызы оның мүшелері болып табылмайтын елдерге беріледі.

Солтүстік инвестициялық банк қаржыландыруының негізгі бағыттары энергетика, «жасыл экономика», телекоммуникация, көлік, өнеркәсіптің түрлі салалары, ауыл шаруашылығы, денсаулық сақтау сияқты секторлар және шағын және орта бизнес болып табылады.

Келісімде Қазақстан Республикасының заңнамалық актілерінде көзделмеген нормалар, атап айтқанда, валютаның айырбасталуы және қаражат аудару, тендерлер өткізу, сондай-ақ Солтүстік инвестициялық банктің активтері мен кірістерін салық салудан босату жөніндегі нормалар белгіленеді.

Бұл халықаралық ұйымдардың стандартты шарттары.

Келісім мүшелік жарналар және бюджеттен басқа да төлемдерді талап етпейді.

Келісімді ратификациялау әлеуметтік-экономикалық және құқықтық салдарларға әкеп соқтырмайды.

Қолдауларыңызды сұраймын. Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒА. Сенатор Лукин, Ваш вопрос.

ЛУКИН А.И. Құрметті Дариға Нұрсұлтанқызы! Благодарю за возможность задать несколько вопросов Министру национальной экономики Республики Казахстан по представленному проекту закона, который вызывает у меня по ряду его положений сомнения в связи с тем, что в национальном законодательстве нашей страны отсутствует понятие «рамочное соглашение», и вопрос целесообразности ратификации спорный, так как статьей 11 Закона Республики Казахстан «О международных договорах Республики Казахстан» дан исчерпывающий перечень оснований в договорах, подлежащих ратификации, которых в тексте соглашения нет.

Уважаемый Руслан Ерболатович, статьей 3 данного соглашения юридическое лицо (банк) освобождается от уплаты каких-либо налогов, платежей, предусмотренных Кодексом «О налогах и других обязательных платежах в бюджет» от 2017 года. Данная норма не согласуется с основными принципами и постулатами Налогового кодекса, а именно с частью 1 статьи 3, частями 1 и 2 статьи 7 данного кодекса.

Статья 7 «Принцип справедливости налогообложения»:

налогообложение в Республике Казахстан является всеобщим и обязательным; запрещается предоставление налоговых льгот индивидуального характера.

Статья 3 «Действие налогового законодательства Республики Казахстан»: налоговое законодательство действует на всей территории Казахстана и распространяется на всех физических лиц, юридических лиц и их структурных подразделений.

И если данное соглашение будет ратифицировано, оно будет иметь приоритет перед нашим законодательством.

Первый вопрос. Какая необходимость в освобождении банка от уплаты налогов в стране? Для чего исключительно данному юридическому лицу (банку) предоставляются такие льготы?

Второй вопрос. Статьей 7 соглашения предусматривается, что банк будет пользоваться в полном объеме статусом юридического лица на территории Казахстана, то есть представительство, филиальная сеть, включая право заключать контракты, приобретать и отчуждать движимое и недвижимое имущество и другие действия.

Вместе с тем пунктом 2 статьи 8 соглашения предусматривается беспрецедентное право предоставления работникам и представителям банка на территории Казахстана таких привилегий и иммунитетов, как:

а) иммунитет от судебного или административного преследования, то есть неприкосновенность;

б) дипломатические привилегии и льготы.

На мой взгляд, данные нормы напрямую противоречат основополагающему принципу о равенстве всех перед законом и судом.

Так, представители банка будут автоматически являться неприкосновенными даже при совершении противоправных действий, предусмотренных Уголовным кодексом, Кодексом Республики Казахстан «Об административных правонарушениях» и другими законами Республики Казахстан. В частности, даже при совершении особо тяжких, тяжких преступлений, коррупционных преступлений, финансирования терроризма, экстремизма, преступлений экономического характера и прочих.

Вопрос: какова цель принятия такой формы соглашения? Имеется ли уязвимость нашей национальной и экономической безопасности?

Третий вопрос. Пунктом 5 статьи 11 соглашения устанавливается запрещение для Республики Казахстан оспаривать решение арбитражного суда по тому или иному спору. Тем самым Казахстан фактически не имеет права возражений против решения, вынесенного арбитражным судом в отношении любого спора (даже если стороной спора будет государство), хотя в 2016 году вступил в действие Закон «Об арбитраже», где прямо предусмотрена возможность Республики Казахстан пересматривать арбитражное решение.

В результате в случаях принятия арбитражными судами решений не в пользу нашего государства и интересов граждан и юридических лиц Республики Казахстан мы лишены возможности обжалования или пересмотра.

Вопрос: насколько предлагаемая норма соответствует интересам Республики Казахстан, в частности государства, предпринимателей, юридических лиц и граждан?

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒА. Начните с того, почему так важен этот банк для нас.

ДӨЛЕНОВ Р.Е. Уважаемая Дарига Нурсултановна, уважаемый Андрей Иванович! Банк является международной организацией, это некоммерческий банк, его создали восемь государств.

Целью банка является предоставление инвестиционных кредитов и развитие экономики как своих стран, так и стран, не входящих в данный банк.

Республика Казахстан, присоединяясь к данному банку, не входит в уставный капитал, не вкладывает в него средства, не платит взносы. Тем не менее согласно уставу эта международная организация может финансировать и за пределами стран, являющихся участниками банка.

На сегодняшний день банк инвестирует в Российскую Федерацию, Беларусь и так далее.

Что касается выгод для Казахстана, бизнеса Казахстана, бюджетных проектов, если таковые будут. Это международная организация, ставки достаточно низкие 2,5-3 процента, плавающие в зависимости от ЛИБОР.

Банк является достаточно гибким, быстрым, может финансировать специфические экологические проекты.

Сегодня портфель банка составляет 19 миллиардов евро. Национальная компания «Kazakh Invest» проработала перечень проектов, которые можно предложить на финансирование, это порядка 1,5 миллиарда долларов США. Конечно, количество проектов может расширяться.

Андрей Иванович, безусловно, ваш комитет для меня является юридическим авторитетом. Поэтому я внимательно изучил вопросы международного права.

Что касается льгот. В Налоговом кодексе написано, что налоговое законодательство состоит из налогового законодательства и международных договоров, ратифицированных Парламентом.

В случае ратификации данного международного договора он также войдет в систему национального законодательства по налогообложению.

Что касается практической пользы, то речь идет об освобождении доходов, которые будут выплачиваться банку по кредитам.

В международной практике проценты не облагаются налогом. Если будем облагать ставку процента при выплате, это приведет к удорожанию кредита для нашего бизнеса, если бизнес является заемщиком, и для Правительства, если Правительство является заемщиком.

Поэтому в международной практике процентные ставки, которые выплачиваются международным организациям, освобождаются от подоходного налога.

Аналогичные нормы есть в соглашениях по Азиатскому Банку Развития, Азиатскому Банку Инфраструктурных Инвестиций, Исламскому Банку Развития, Евразийскому Банку Развития, Всемирному Банку, Международному Банку Реконструкции и Развития. Это стандартные нормы. Такие же нормы применяются в других странах по отношению к этим международным организациям.

По иммунитетам. Действительно, предоставляется иммунитет, предусмотренный дипломатическим представительствам согласно Венской конвенции. Этот вопрос тоже изучили. Аналогичные нормы есть в других договорах. Это не главное. Конечно, у нас нет прецедентного права, Вы правы.

Данная привилегия применяется только в трех случаях: при командировках, при передаче почты, при переговорах. Четко прописаны основания предоставления иммунитетов, то есть только в этих трех случаях. В иных случаях уголовное законодательство, Кодекс об административных правонарушениях действуют в полном объеме. И даже в этих трех случаях это не значит полное освобождение сотрудников международной организации от ответственности, поскольку международное право предполагает экстрадицию в аккредитующую страну, где будут подвергаться преследованию согласно законодательству.

Что касается статьи 11 по решению споров. Действительно, в соглашении есть отсылка на Гаагский трибунал, что если спор между Казахстаном не может быть разрешен мирным соглашением, то обращаются в арбитраж Гаагского трибунала. Аналогичная норма есть с Европейским Инвестиционным Банком. Это стандартная норма для международных организаций.

Мы считаем, что данная норма позволит защитить интересы сторон. Еще ни разу не было арбитражных споров за всю практику работы Казахстана с международными организациями как на уровне Правительства, так и на уровне юридических лиц. В частном порядке имеют право делать это, в частном порядке берут займы у международных организаций. Спасибо.

Отырысты Қазақстан Республикасы Парламенті Сенаты Төрағасының Орынбасары Б.Ә. БЕКНАЗАРОВ жүргізді.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Здесь присутствует заместитель Генерального Прокурора. Марат Муратович, что скажете в отношении иммунитета? Это очень серьезный вопрос.

АХМЕТЖАНОВ М.М. Насчет иммунитета. В соответствии с настоящим договором признается международной финансовой организацией и определенный иммунитет распространяется. В то же время необходимо отметить, что иммунитет распространяется именно на ту функциональную деятельность, связанную с выполнением обязанностей. То есть если финансирует терроризм, это не входит в компетенцию этого банка, конечно, будет подлежать уголовному преследованию по определенной статье.

Кроме того, необходимо отметить, что именно в этом рамочном соглашении делаем исключение из правил. Если в других международных договорах иммунитет не распространяется на ответственность в связи с телесным повреждением или смертью, вызванной со стороны должностных лиц банка, если даже связано с выполнением каких-то должностных обязанностей, в таких случаях они не освобождаются от уголовной ответственности по этим статьям. Поэтому считаем, что риски просчитаны и соответствуют практике.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Хорошо.

Следующий вопрос, пожалуйста, сенатор Турегалиев.

ТӨРЕҒАЛИЕВ Н. Рақмет, Бектас Әбдіханұлы.

Руслан Ерболатұлы, менің сұрағым 5-баптағы екінші абзацқа қатысты. Бұл жерде мынадай норма бар: «Қазақстан әрбір жобаға, жобаны жүзеге асырумен байланысты болған борышқа қызмет көрсету мақсатында жобаны кіріс әкелу қабілетін сақтау үшін қажетті дәрежеде экспроприация мен даулардан толық және тұрақты түрде қорғау мен кепілдікті қамтамасыз етеді». Енді экспроприацияға келетін болсақ, ол мүлікті мәжбүрлеп тартып алу деген сөз.

Осыған байланысты менің сұрағым бар. Жеке сектор инвестициялық жобаны жүзеге асыру кезінде қандай да бір қиыншылықтарға немесе қаржылық қиыншылықтарға тап болған жағдайда бұның барлығы мемлекеттің мойнына борыш ретінде түседі, яғни сол қарызды, сол кепілдікті мемлекет қамтамасыз етеді деп жазулы тұр. Осыған түсінік берсеңіз. Рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Сұрақты түсіндіңіз бе?

ДӨЛЕНОВ Р.Е. Иә, сұрақ түсінікті.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Жауап беруіңізді сұраймыз.

ДӨЛЕНОВ Р.Е. Сұрағыңызға рақмет.

Согласно статье 5 Казахстан предоставляет для каждого проекта гарантию от экспроприации.

Первое. Согласно статье 1 соглашения проект представляет интерес непосредственно банка, то есть международной организации.

Второе. Проект должен быть одобрен Правительством или согласован с ним. То есть здесь происходит отбор именно проекта, насколько он соответствует приоритетам.

Статья не обязывает предоставлять государственную или правительственную гарантию на проект. Это не значит, что любой проект, который финансирует банк, автоматически пользуется гарантией Правительства. Гарантия Правительства выдается в соответствии с отечественным законодательством согласно процедурам. Если дана гарантия, она есть. Если не дана, то гарантии нет.

Что касается указанной здесь гарантии от экспроприации. Эта норма о спорах и экспроприации в той степени, в которой необходимо обеспечить проект и давать доход в целях обслуживания долга. То есть если заемщик, который взял кредит у международной организации, не может выплатить по своим обязательствам по причине экспроприации его доходов, здесь написано, что Казахстан должен принять меры, чтобы обеспечить защиту таких выплат от экспроприации. Это международная практика, это обеспечивает стабильность выплаты заемщика перед займодателем. Речи о гарантии не идет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Жақсы.

Сенатор Әділбеков Дәурен Зекенұлы.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Руслан Ерболатович, когда мы рассматривали данный вопрос на заседании комитета, я задавал вопрос, почему судебные споры рассматриваются в Гаагском суде, а не в МФЦА. Я хотел бы узнать Вашу точку зрения. Это первый вопрос.

Второй вопрос. Вчера мы посещали МФЦА. Келимбетову я тоже задавал вопрос, есть ли проекты аналогичных соглашений от имени Правительства с инвестором, где судебные споры рассматривались бы в МФЦА, он ответил, что таких проектов пока нет.

Я пожелал ему и желаю Вам, чтобы мы это окно прорубили. Чем быстрее это сделаем, тем выше будут перспективы развития МФЦА.

ДӘЛЕНОВ Р.Е. Даурен Зекенович, спасибо за вопросы.

Действительно, соглашением определено место арбитража – это Гаагский трибунал. Эта практика данной и других международных организаций. Мы в процессе переговоров согласились, поскольку спор прежде всего решается мирным путем. В случае если не будет решен мирным путем, мы обратимся в Гаагский трибунал.

За годы реализации проектов не было ни одного обращения, ни одной проблемы.

Что касается МФЦА. Я с Вами полностью согласен, окно прорубать надо, это очень важно. МФЦА создан, надо привлекать максимальное количество инвесторов, тем более Международный суд по английскому праву предусмотрен.

Как сделать? Мы этот вопрос обсуждали, в том числе в проектном офисе на уровне Правительства. Ситуация следующая. Сегодня никому из хозяйствующих субъектов не

запрещено обратиться в МФЦА, чтобы судебные процедуры провести там, то есть разрешение споров.

В то же время в законодательстве есть одна норма – по согласию сторон, то есть если одна сторона будет не согласна, то туда уже нельзя будет обратиться.

Второй момент касается крупных недропользователей. Как правило, местом споров сторон указан либо арбитраж, либо казахстанские суды.

Мы сейчас рассматриваем вопрос, чтобы в законодательстве предусмотреть норму, что не только в договорах по соглашению сторон, но если одна из сторон желает обратиться в международный суд, то МФЦА смог бы рассмотреть спор. Сейчас мы прорабатываем этот вопрос. Я думаю, что после согласования и обсуждения мы такую норму будем предлагать. Спасибо.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Басқа сұрақтар бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Басқа сұрақтар жоқ.

Құрметті Руслан Ерболатұлы, рақмет.

Қосымша баяндама жасау үшін сөз Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Нұрлан Наурызұлы Қылышбаевқа беріледі.

ҚЫЛЫШБАЕВ Н.Н. Құрметті Бектас Әбдіханұлы, құрметті әріптестер! Негізгі баяндамашы өз сөзінде келісімнің негізгі параметрлерін атап өтті, осы заң жобасын талқылау барысында көтерілген сұрақтар бойынша сіздердің назарларыңызды аударуға рұқсат етіңіздер.

Біріншіден, келісімнің ережелеріне сәйкес Қазақстан аумағында Банк мәртебесі тиісті құқықтары бар заңды тұлға ретінде қарастырылған.

Бір қарағанда, егерде проблемалы қарыз жер учаскесімен немесе жер пайдалану құқығымен қамтамасыз етілген жағдайда банктің Қазақстанның жер учаскесінің меншік иесі болуына теориялық мүмкіндігі бар болып көрінеді. Алайда қазақстандық заңнамаға сәйкес шетелдіктер мен шетелдік заңды тұлғалар ауыл шаруашылығы мақсатындағы жер учаскелерін тек 25 жылға дейінгі мерзімге жалдау шартымен уақытша пайдалану құқығын иелену мүмкіндіктері бар.

Егер тұлға Қазақстан Республикасы заңдарының нормаларына сәйкес ие бола алмайтын жер учаскесіне құқықты иеленсе, аталған құқық үш ай ішінде иеліктен шығаруға жатады.

Заңды тұлғаның жарғылық капиталындағы үлесті жер учаскесінің пайымен меншікке сатып алуға әрекет еткен жағдайда әділет органдарымен оған оның бұндай құқықтары жоқ екенін түсіндіре отырып, оны тіркеуден бас тартылады.

Келісімнің өзінде «Қазақстан Үкіметі жобаны қаржыландыруға сұрау салады немесе қаржыландыру осы Келісімнің қолдану аясына жататынын растайды» деп көрсетілген. Бұл механизм отандық заңнамаға сәйкес келмейтін жобаларды қаржыландыруға мүмкіндік бермейді.

Осылайша, Солтүстік инвестициялық банктің жер телімдерін иеленуіне өту туралы құқығының тәуекелі алынып тасталған.

Екіншіден, келісімде банк өкілдеріне соттың немесе әкімшілік қудалаудан иммунитет қарастырылғаны туралы көптеген сұрақтар туындады.

Аталған жеңілдіктер осы келісімге байланысты қызметті жүзеге асыру кезінде немесе оны іске асыру кезінде банк өкілдеріне қолданылатынын атап өткім келеді.

Осы артықшылықтар мен иммунитеттер банк қызметкерлерін қылмыстық құқық бұзушылық немесе басқа да ауыр қылмыстар жасаған жағдайда жауапкершіліктен босатпайды, аталған адамдарға қатысты халықаралық құқық нормаларына сәйкес қылмыстық қудалау шаралары қабылданатын болады.

Басқа халықаралық қаржы ұйымдарымен бұрын жасалған келісімдерді және осы келісімді қарастыра отырып, әр түрлі көзқарастарды тудырмау үшін (жаңа әріптестердің сұрақтарында да мәселелер көтерілді) Ұлттық экономика министрлігіне осы келісімдердің бірыңғай форматын әзірлеу туралы ұсыныс жасағым келеді.

Оған қосымша әзірлеушілерге болашақта дауларды шешу бөлімінің негіздемелік келісімдерінде Нұр-Сұлтан қаласындағы «Астана» халықаралық қаржы орталығының арбитраждық соты көрсетілсін дегім келеді.

Қаралып отырған халықаралық шарт екіжақты достық байланыстарды одан әрі нығайтуға және Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы қаржылық ынтымақтастықты дамытуды арттыруға бағытталған.

Құрметті әріптестер! Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитетін қоспағанда, Сенаттың тұрақты комитеттерінен осы заң жобасы бойынша ескертулер мен ұсыныстар жоқ.

Конституциялық заңнама, сот жүйесі және құқық қорғау органдары комитеті өзінің қорытындысында осы келісім бойынша Солтүстік инвестициялық банк мәртебесі мен режимі бөлігінде ескертулер берді. Мен жоғарыда баяндағандай, аталған ескертулер жан-жақты талқыланды.

Баяндалғанның негізінде Қаржы және бюджет комитеті «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдауды ұсынады.

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Рақмет сізге.

Құрметті депутаттар, сенатор Қылышбаевқа сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Сұрақ жоқ. Сұрақ болмаса, бұл мәселені талқылауға көшеміз.

Сөз сенатор Перепечина Ольга Валентиновнаға беріледі.

Пожалуйста, Ольга Валентиновна.

ПЕРЕПЕЧИНА О.В. Спасибо, уважаемый Бектас Абдыханович.

Уважаемые коллеги и приглашенные! Законопроект «О ратификации Рамочного соглашения между Республикой Казахстан и Северным инвестиционным банком, регулирующего деятельность Северного инвестиционного банка в Республике Казахстан» разработан с целью возможности получения кредитов для осуществления инвестиционных проектов.

На сегодня банк является крупнейшим кредитно-финансовым институтом стран Скандинавии и Балтии, и, по оценке ведущих рейтинговых агентств, банк обладает максимально высоким рейтингом кредитоспособности.

Банк является многосторонним банком развития и не является организацией, максимизирующей прибыль. Суверенные займы предоставляются в евро на срок до 25 лет со ставкой вознаграждения до 2 процентов, тогда как для частного сектора условия определяются в индивидуальном порядке.

Рассматриваемый нами законопроект согласуется с общепризнанными принципами международного права и не несет рисков интересам Республики Казахстан.

На сегодняшний день национальной компанией «Kazakh Invest» сформирован пул проектов для кредитования на общую сумму, как сказал Руслан Ерболатович, около 1,5 миллиарда долларов США. Это производство технического кремния в Павлодарской области. Ориентировочная общая сумма инвестиций составляет 240 миллионов долларов США с созданием до 400 рабочих мест. Строительство завода будет иметь мультипликативный эффект за счет развития смежных отраслей в регионе. В частности, появится устойчивый спрос на такие основные сырьевые компоненты производства, как кварц, нефтекокс, электроэнергия и другие.

Внедрение высокоскоростной сети пятого поколения 5G позволит расширить зону покрытия по всему Казахстану. Ориентировочная общая сумма инвестиций составляет 500 миллионов долларов США.

По предварительным расчетам, реализация предполагаемых проектов окажет положительный эффект на качественный рост ВВП и позволит создать порядка 1,9 тысячи новых рабочих мест.

Дополнительно реализация данных проектов позволит создать как инфраструктурные проекты республиканского масштаба (Nokia 5G), так и новые отрасли экономики через проекты компаний «Canarax», «Динатрон» и «National Soda».

В целом принятие данного рамочного соглашения позволит реализовать в полной мере интересы Казахстана и банка на взаимовыгодных условиях и будет способствовать реализации стратегических задач по обеспечению качественного роста экономики, а также закрепления за Казахстаном статуса ведущего в регионе финансового, научно-технического, промышленного и транспортно-логистического хаба.

Ратификация позволит повысить эффективность международно-правового сотрудничества обеих сторон в реализации инвестиционных проектов и продвижению интересов Казахстана в мировом сообществе путем встраивания Казахстана в глобальную цепочку добавленных стоимостей.

Уважаемые коллеги, в связи с вышеизложенным предлагаю поддержать данный законопроект.

Благодарю за внимание.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Тағы сөйлейтіндер бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Талқылау аяқталды.

Я обращаюсь к представителям Правительства. Когда данное соглашение обсуждалось в комитетах, возникало много вопросов по поводу понятия «рамочное соглашение», по поводу нечеткости указания иммунитета, даже по поводу недвижимого имущества, куда относится земля. Поэтому прошу в следующих ратификационных соглашениях к содержанию текста относиться более четко, конкретно, чтобы они не вызывали двусмысленности.

Енді шешім қабылдайық, құрметті әріптестер. «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасын қабылдау жөніндегі Сенат қаулысын дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 39 депутат, «дауыс бермегендер» – жоқ, «жақтағандар» – 37, «қарсылар» – 1, «қалыс қалғандар» – 1. Заң қабылданды. Шақырылған азаматтарға рақмет.

Құрметті депутаттар, келесі қаралатын мәселе «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде. Бұл заң жобасы бүгін Сенатта екінші оқылымда қаралады.

Баяндама жасау үшін сөз Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Әлімжан Сейітжанұлы Құртаевқа беріледі.

ҚҰРТАЕВ Ә.С. Құрметті Бектас Әбдіханұлы, құрметті әріптестер мен шақырылғандар! Сіздердің қарауларыңызға «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықтар бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы енгізіліп отыр.

Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық қоғамның әлеуметтік құрылысының маңызды саласы болып табылады.

Тұрғын үй-саласының қазіргі деңгейдегі дамуы мен жағдайы қойылып отырған талаптарға сәйкес келмейді. Бұл айтарлықтай дәрежеде халықтың өмір сүру сапасына әсер етуде. Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық кооперативтері өзекті мәселелерді шешпейді, ал олардың қызметі тұрғындар тарапынан наразылық тудырады.

Осы орайда заң жобасын әзірлеу қажеттілігі туындап отыр. Оның мақсаты тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық саласын реформалау болып табылады.

«Бір үй – бір мүлік иелерінің бірлестігі – бір шот» қағидасы бойынша басқарудың жаңа тетігі ұсынылып отыр. Бұл қағида әрбір үйді басқару бойынша дербес тәсілді

қарастырады. Мүліктің меншік иелері бірлестігінің қызметі әрбір үйдің ағымдық және жинақ шоттарын қолдану арқылы қаржыландырылады.

Заң жобасымен күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізу үшін үйді жөндеуге жарты соманы жинау және қалған жартысын екінші деңгейлі банктен қарыз ретінде алудың жаңа тетігі ұсынылып отыр. Бұл тетік тұрғындарға тек өздерінің үйіне күрделі жөндеу жұмыстарын жүргізуге және олардың мақсатты жұмсалуды бақылауға мүмкіндік береді.

Заң жобасымен бірқатар өзекті және күрделі міндеттер шешімін табады.

Осындай міндеттердің бірі тұрғын үй құрылыс кооперативтерінің қызметіне қатысты болып отыр. Осылайша, тұрғын үй құрылыс кооперативтері қызметінде бұзушылықтарды болдырмау мақсатында заң жобасымен кооператив тек бір көппәтерлі тұрғын үйді салу үшін құрылады және құрылыс біткен кезде өз қызметін тоқтады деген ұсыныс енгізіліп отыр. Сонымен қатар кооператив мүшелерінің саны пәтер санына тең болуы тиіс.

Заң жобасы аясында шешіліп отырған тағы бір міндет – үйдің фасадтары мен шатырларын жөндеу. Үйдің фасадтарын жөндеу өте қымбат және күрделі жұмыс болып табылады. Мұндай сома тұрғындар үшін қаржылық жағынан қиын және техникалық күрделі болып табылады. Осы уақытқа дейін тұрғындар өз есебінен үйдің фасадын жөндеді деген жағдай орын алған жоқ десем қателеспейтін шығармын. Осы орайда заң жобасымен жергілікті атқарушы органдардың көппәтерлі тұрғын үйлердің фасадтары мен шатырларын ағымдық және күрделі жөндеуді орындау бойынша құзыреттілігі қарастырылып отыр.

Заң жобасымен көппәтерлі тұрғын үйлердің жедел сатыларын жөндеу тетігі ұсынылған. Осылайша, жергілікті атқарушы органдар пәтер және тұрғын емес үй-жайлардың иелерінің қаржыны қайтаруды қамтамасыз ету шартымен және жергілікті бюджетте қаржы болған жағдайда жедел сатыларды жөндеу және ауыстыру құқығына ие.

Жедел сатыларды жөндеу және одан ары ауыстыру бойынша жұмыстардың маңызды, күрделі және шығыны көп екенін ескере отырып, екі комитет пен кейбір Сенат депутаттары жергілікті атқарушы органдардың көппәтерлі тұрғын-үйлердің жедел сатыларын жөндеу және ауыстыру бойынша құқығын бекіту құзыреттілігіне қатысты түзетулер берді.

Бас комитет Үкіметке осы түзетулерге қорытынды алу үшін хат жолдады. Бірақ Үкіметтің оң қорытындысының жоқ болуына байланысты бас комитет аталған түзетулерді қабылдамады.

Заң жобасымен шешімін табатын өте маңызды мәселе тұрғындардың басқарушы және сервистік компаниялардың қызметі туралы ақпаратқа ие болулары мен оларға қатысты бақылаудың күшеюі болып табылады. Осы орайда басқарушы және сервистік компаниялардың қызметінің ашықтығы үй кеңестерін құру және электрондық ақпараттық жүйенің енгізілуімен қамтамасыз етіледі.

Заң жобасы арқылы жұмыс барысында кондоминиум объектісіндегі ортақ мүліктің үлес мөлшері, коммуналдық қызметтерге кіретін қызметтер тізбесі, заңнамалық актілерді заң жобасының нормаларына сәйкес келтіру бойынша түзетулер мен толықтыруларды енгізу қажеттілігі туындады.

Барлық ескертпелер мен ұсыныстар салыстырмалы кестеге енгізіліп, жинақталған.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып, Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитеті «Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасына толықтырулар мен өзгерістерді Сенат отырысының қарауына енгізеді. Рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Рақмет сізге.

Құрметті депутаттар, баяндама бойынша сенатор Құртаевқа сұрақтарыңыз бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Сұрақ жоқ.

Заң жобасы бірінші оқылымда талқыланды, әрі қарай талқылаудың қажеттігі бар ма?

ОРНЫНАН. Жоқ.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Басқа пікірлер болмаса, онда салыстырма кестені қарайық. Салыстырма кесте барлықтарыңызға таратылып берілді.

Кестеге 20 түзету енгізілген, оның ішіндегі бір түзетуді бас комитет қолдамай отыр. Сондықтан дұрыс дауыс беру рәсімін өткізу үшін әр тармақ бойынша мен атап өтемін.

Мен бас комитеттің шешімін айтып отырмын.

1-тармақ қабылданды.

2-тармақ қабылданды.

3-тармақ қабылданды.

4-тармақ қабылданды.

5-тармақ қабылданды.

6-тармақ, 7-тармақ, 8-тармақ, 9-тармақ, 10-тармақ, 11-тармақ, 12-тармақ, 13-тармақ, 14-тармақ, 15-тармақ, 16-тармақтарға дейін қабылданды деген шешім қабылдады.

17-тармақты бас комитет қолдамай отыр. Сондықтан 1-тармақтан 16-тармақтарға дейін қазір дауыс беруіміз керек (16-тармақты қосып). Содан кейін 17-тармақты бөлек қараймыз.

Уважаемые депутаты, еще раз разъясняю, сейчас мы голосуем по позициям 1-16, поскольку головной комитет предлагает принять эти поправки. Затем отдельно будем голосовать по позиции 17.

Приступаем к голосованию.

1-тармақтан 16-тармаққа дейін дауыс беріңіздер. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 37 депутат, «дауыс бермегендер» – жоқ, «жақтағандар» – 37.

1-тармақтан 16-тармақты қоса алғанда шешім қабылданды.

Енді 17-тармақ бойынша бөлек шешім қабылдайық.

В соответствии с Регламентом первым на голосование ставится предложение депутата, которое головной комитет не поддерживает.

Если вы поддерживаете предложение депутата, то голосуете «за». Если не поддерживаете предложение депутата, то голосуете «против». Түсінікті ме? 17-тармақ.

Олай болса, 17-тармақ бойынша депутаттың ұсынысы дауысқа қойылады.

Сенатор Сафинов Қанатбек Бейсенбекұлы, ұсыныс беруден бұрын түсіндірме беріп өтіңіз, сізге сөз берейік.

САФИНОВ Қ.Б. Рақмет.

Я хотел бы поблагодарить головной комитет за плодотворную работу по данному законопроекту, но хочу еще раз обратить внимание всех депутатов на пункт 17 на странице 49. По моему мнению, этот пункт дает несправедливую возможность увеличить расходы собственников нежилых помещений в два раза по сравнению с собственниками квартир.

Я хотел бы объяснить простыми словами, что в результате принятия этой нормы может быть. Собственники нежилых помещений, а это в большинстве своем малый и средний бизнес, потому что крупный бизнес, понятно, сидит в отдельных офисах. Так вот малый бизнес (магазины, кафе и парикмахерские), ежедневно оказывая услуги жителям домов, в настоящий момент платили за общее имущество наравне с собственниками квартир.

Обратите внимание на аргументы разработчиков в таблице. Они говорят, что субъекты бизнеса, занимающие нежилые помещения, оказывают значительную нагрузку на инфраструктуру, потребляют много воды, электросети, используют подъездные пути. Это первое.

Второе. Они говорят, что сегодня нет предела повышения, им можно постоянно повышать оплату. Мы, наоборот, защищаем этот бизнес. Я считаю, что это неправильно, потому что в действующем законе есть четкая система платежей. Она таким образом распределяется, что собственники помещения, а это собственники квартир и нежилых помещений, устанавливая общим собранием для себя единый платеж, но размер этого платежа зависит от того, кто имеет долю в общем имуществе. А есть платежи, которые сверх этих платежей оплачивают, особенно собственники нежилых помещений, за коммерческую деятельность, если не нанесли ущерба.

Статья 50 говорит, что если бизнесмен оказывает какое-то влияние на инфраструктуру, должен платить за коммерческую деятельность отдельно.

Статья 39 говорит, что бизнесмен должен покрывать любой ущерб, который может нанести общим дорогам, тротуарам. Понятно, что бизнесмены оплачивают коммунальные услуги (вода, электричество) по повышенному тарифу. Поэтому они в любом случае будут платить больше, чем жильцы.

Разработчики пошли дальше. Они сохраняют норму о том, что бизнес будет платить свыше сметы. И теперь они решили поменять норму, где был единый платеж. Они говорят, что собственники нежилого имущества могут заплатить в 10 раз больше, чем собственники квартир, это надо защитить. Я с этим категорически не согласен.

Во-первых, я не получил информации ни об одном факте, я не получил ни одного анализа таких случаев завышенного (десятикратного) платежа, потому что действующий сегодня закон дает равные права. Статья 42-1.1 не допускает различных размеров платежей, расходы зависят от размера доли в общем имуществе, попросту говоря, от количества

квадратных метров. Закон не разделяет на квадратные метры жилого и нежилого помещений. Статья 50 прямо говорит, что возлагать какие-либо дополнительные расходы на собственников помещений и квартир без их письменного согласия нельзя.

Если бы разработчики реально хотели помочь бизнесу от каких-то незаконных, завышенных требований управдома, то они бы внесли норму, что должен быть установлен равный платеж собственников квартир и нежилых помещений.

В результате принятия такой нормы мы можем получить на практике такую ситуацию, когда, возможно, малое предприятие, которое ютится в цокольном этаже, будет теперь оплачивать в двойном размере коммунальные услуги: свет, отопление другого подъезда этого же дома, пентхаусы, где живут небедные жильцы.

Бизнес отреагирует на такое повышение расходов тем, что переложит все эти расходы на потребителей через услуги. В конечном итоге будем платить мы с вами, а малый и средний бизнес, может быть, просто закроется. Таким образом, эта норма в первую очередь направлена на влияние развития малого и среднего бизнеса.

Не случайно Глава государства в сентябрьском Послании народу Казахстана сказал: «Любая попытка воспрепятствовать развитию бизнеса, особенно малого и среднего, должна рассматриваться как преступление против государства». Глава государства не случайно так высоко поднял планку защиты малого и среднего бизнеса.

Поэтому, уважаемые депутаты, если есть хоть капелька сомнения, что эта норма негативно повлияет на развитие малого и среднего бизнеса, то прошу поддержать мое предложение, включить мое предложение в таблицу и не отклонять его. Спасибо.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Спасибо, уважаемый Канатбек Бейсенбекович. Мы Вас слышали. Но для того чтобы было понятно нам, чтобы провести голосование, для изложения позиции головного комитета слово предоставляется сенатору Адильбекову Даурену Зекеновичу.

ӘДІЛБЕКОВ Д.З. Уважаемые коллеги! На заседаниях рабочей группы было рассмотрено более 100 поправок. Было проведено 12 заседаний рабочей группы, на которых данная поправка неоднократно обсуждалась.

Суть поправки такова. Надо различать, есть два вида расходов:

1) расходы, связанные с управлением объектом кондоминиума и содержанием его имущества;

2) дополнительные расходы, не связанные с управлением объектом кондоминиума и содержанием его имущества. Там, где вводятся дополнительные расходы, в проекте закона предусмотрена необходимость письменного согласия владельца нежилого помещения и решения собрания собственников. Тут все нормально.

Статья 50 действующего Закона «О жилищных отношениях» обязывает нести расходы на управление объектом кондоминиума и содержание его имущества, но не устанавливает размер расходов. На практике получается так: руководитель КСК может увеличить расходы в 10 раз, может снизить в пять раз или в два раза, но только на его условиях. То есть здесь усматривается и коррупционная составляющая.

Поэтому разработчики в предлагаемом проекте закона по согласованию с Национальной палатой предпринимателей «Атамекен» вносят верхний предел границы увеличения расходов, то есть не более чем в два раза. Мы считаем, что надо принять норму «не более чем в два раза». Эта норма позволит исключить коррупционную составляющую, ограничить деятельность руководства КСК, чтобы они не злоупотребляли этой нормой. Кроме того, нужно обязательное проведение собрания собственников. Поэтому мы считаем, что разработчиков надо поддержать.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Мы слышали позицию головного комитета.

Регламент талабы бойынша сенатор Сафиновтың 17-тармаққа қатысты ұсынысын дауысқа қойып шешуіміз керек. Сафиновтың позициясын қолдағандар қолдаймыз деп, қолдамайтындар қарсылық көрсетіп дауыс беру керек. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 37 сенатор, «дауыс бермегендер» – жоқ, «жақтағандар» – 7, «қарсылар» – 30.

Сенатор Сафиновтың позициясын жалпы отырыс қолдаған жоқ, яғни ол бойынша шешім қабылданған жоқ. Бұл жерде регламенттің талабы сондай.

Решение по позиции 17 не принято.

Ставится на голосование предложение головного комитета об отклонении поправки депутата Сафинова.

Уважаемые депутаты, если вы поддерживаете предложение головного комитета, то голосуете «за». Если не поддерживаете предложение головного комитета, то голосуете «против».

17-тармақ бойынша бас комитеттің ұсынысы дауысқа қойылады. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 37 депутат, «дауыс бермегендер» – жоқ, «жақтағандар» – 32, «қарсылар» – 5. Яғни бас комитеттің шешімі қолдау тапты.

Енді әрі қарай 18-тармақ, 19-тармақ, 20-тармақтар бойынша бас комитет қолдап отыр. Осы үш позиция бойынша дауыс беруіміз қажет. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 37 депутат, «дауыс бермегендер» – жоқ, «жақтағандар» – 37. Шешім қабылданды.

Енді заң жобасы бойынша салыстырма кестеге енгізілген түзетулерді тұтастай дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 37 депутат, «дауыс бермегендер» – 2, «жақтағандар» – 35. Шешім қабылданды. Заң жобасына Сенат енгізген түзетулер қабылданды.

Мен депутаттардың назарын аударғым келеді, бізде дауыс бермеген деген жағдай болмау керек. Әрқайсыңыздың есіңізде болсын, қолдаймын, қолдамаймын немесе қалыс қаламын деген үш шешімнің біреуі. Дауыс бермеген деген, ол депутат өзінің міндетін атқармады деген сөз. Әрі қарай мұқият болыңыздар.

Енді Мәжіліс мақұлдаған қалған баптарды дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 38 депутат, «дауыс бермегендер» – 1, «жақтағандар» – 37. Шешім қабылданды. Мәжіліс мақұлдаған баптар қабылданды.

Құрметті депутаттар, енді Сенат енгізген түзетілерді Мәжіліске жіберу туралы қаулыны дауысқа қоямын. Дауыс беру режимі қосылсын.

Нәтижесін экранда көрсетіңіздер. «Қатысып отырғандар» – 38 депутат, «дауыс бермеген» – жоқ, «жақтағандар» – 38, «қарсылар» – жоқ, «қалыс қалғандар» – жоқ. Шешім қабылданды. Бұл заң жобасы бойынша Сенат енгізген түзетулер Мәжіліске жіберіледі. Осы заң жобасы бойынша шақырылған азаматтарға рақмет.

Жұмысымызды ары қарай жалғастырамыз. Енді күн тәртібіндегі соңғы мәселе депутаттық сауалдар. Депутаттық сауалдарға көшейік.

Сенатор Еңсегенов Сәрсенбай Құрманұлы, сөз сізге беріледі.

ЕҢСЕГЕНОВ С.Қ. Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасының Премьер-Министріне арналады.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! «Атырау – Астрахань (Ресей Федерациясының шекарасына дейін) ұзындығы 277 шақырым болатын автомобиль жолы «Ресей Федерациясы шекарасы – Атырау – Ақтау – Түрікменстан шекарасы» халықаралық транзиттік дәлізінің маңызды учаскесі. Сонымен бірге ол Еуропа мен Орта Азия республикаларын байланыстыратын қысқа жол.

Ел экономикасы үшін де жолдың орны ерекше. Ол осы аймақ тұрғындарының тұрмыс-тіршілігін елеулі түрде жақсартуға мүмкіндік беретін әлеуметтік сипатқа ие.

Республикалық бюджет есебінен 2018 жылғы қыркүйек айында аталған жолдың 60 шақырымының құрылысы басталды. Жұмыс жақсы қарқынмен жүргізілуде.

Осы жылдың қыркүйек айында жолдың қалған 217 шақырымына қатысты «ҚазАвтоЖол» ҰК» акционерлік қоғамы құрылыс-монтаж жұмыстарына конкурс өткізді. Мердігер компаниялар анықталып, келісімшарт жасалды. Еуропа Қайта Құру және Даму Банкінің несиесі арқылы қажетті қаржы көзі де шешімін тапты. Қазіргі уақытта жол құрылысына байланысты ұйымдастыру жұмылдыру жұмыстары басталуда.

Конкурс нәтижесінде 45 миллиард 993 миллион 749 мың теңге үнемделген. Үнемделген қаржыны жолдың жекелеген учаскесін сапалық тұрғыдан жетілдіруге жұмсау қажет деген ойдамын.

Осы үнемделген қаржы есебінен «Атырау – Астрахань» автомобиль жолының Атырау қаласынан Исатай ауданының орталығы Аққыстау ауылына дейінгі аралығын II техникалық категориядан I техникалық категорияға ауыстыру жөнінде ұсыныс жасаймын.

Исатай ауданы мұнай, кен орындары шоғырланған өндірісті аудан, бірнеше шетелдік және бірлескен кәсіпорындар жұмыс жасайды. Ол жерде ауыл шаруашылығы, кәсіпкерлік те қарқынды дамуда. Аудан көлемінде ірі теміржол бекеттері орналасқан. Атырау қаласы аумағымен шектесіп жатқан Исатай ауданының ауылдары түгелдей дерлік «Атырау – Астрахань» автомобиль жолының бойында орналасқан. Ауданның экономикалық-әлеуметтік даму мүмкіндігі зор.

Ресей Федерациясының Атырау және Батыс Қазақстан облыстарымен шекаралас аймақтарынан қатынайтын автомобиль көліктері Атырау қаласына соқпай, тікелей Исатай ауданы арқылы өтеді.

Құрметті Асқар Ұзақбайұлы, сіздің назарыңызды осы жайға аударып отырып, аталған мәселені жан-жақты қарап, пысықтау және оңтайлы шешім қабылдау үшін тиісті мемлекеттік органдар мен ұлттық компания басшыларына тапсырма беруіңізді сұраймын.

«Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасы Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сұрауды қарау нәтижесі туралы заңмен белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Құрметпен, депутат Еңсегенов». Рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Рақмет сізге.

Келесі депутаттық сауал бойынша сөз сенатор Нұрғалиев Жеңіс Мирасұлына беріледі.

НҰРҒАЛИЕВ Ж.М. «Премьер-Министру Республики Казахстан господину Мамину. Депутатский запрос.

Уважаемый Аскар Узакпаевич! В настоящее время остро назрел вопрос по сохранению и дальнейшему развитию лошадей кустанайской породы – единственной верхово-упряжной породы специализированного спортивного направления, выведенной на территории Республики Казахстан.

Анализ, проведенный для составления пятого тома Государственной книги племенных лошадей, показывает, что численность этой породы находится на критическом уровне. Это подтверждает тот факт, что на сегодняшний день поголовье племенных лошадей составляет 74 головы, тогда как в непростые двухтысячные годы на балансе предприятия было 336 голов лошадей, в том числе 120 конематок и 10 жеребцов-производителей.

В настоящее время предприятие ТОО «Қазақ тұлпары» относится к ведению Министерства сельского хозяйства Республики Казахстан. С момента прекращения в 2014 году выделения субсидий на поддержку племенного поголовья коневодства и проведение селекционной племенной работы предприятие пришло в упадок, были приостановлены работы по выведению новой породы лошадей, а порода утратила свою былую славу и основной костяк поголовья, численность работников сократилась, научно-исследовательская работа не ведется несмотря на то, что предприятие имеет лаборатории молекулярно-генетических исследований и другое уникальное оборудование.

В связи с вышеизложенным наблюдается тенденция по исчезновению кустанайской породы верховых лошадей. Государственным органам необходимо срочно принять комплексные меры по сохранению и приумножению этой уникальной породы. В частности, разработать и утвердить селекционную программу работы с кустанайской породой лошадей на 2020 – 2030 годы, в рамках которой рассмотреть вопрос о финансировании этого проекта.

В мире широко известны чистокровные породы лошадей, таких, как арабская, ахалтекинская, английская. И наша порода достойна занять свое место в этом ряду. Она может стать одним из брендов Великой степи.

Уважаемый Аскар Узақпаевич, учитывая вышеизложенное, просим Вас оказать содействие в решении вопроса по дальнейшему поддержанию и развитию кустанайской породы лошадей.

С уважением, депутаты Нургалиев и Бектурганов».

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Рақмет сізге.

Депутаттық сауал бойынша келесі сөз сенатор Әкімовке беріледі.

ӘКІМОВ Р.Қ. Рақмет, Бектас Әбдіханұлы.

Бүгінгі бірінші талқыландырылған заң жобасында көрдіңіздер, министрлер тарапынан агроөнеркәсіп кешенін субсидиялау туралы әртүрлі пікірлер қалыптасып отыр. Осыған байланысты Аграрлық комитет өз ұсыныстарын Үкіметке сауал ретінде жолдауға мәжбүр болып отыр.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Өмірдің өзі аграрлық секторды субсидиялаудың пайдалылығын және маңыздылығын көрсетіп отыр. Әлемде көптеген мемлекеттерде осы салаға субсидиялар бөлінеді.

Биылғы жылы асыл тұқымды мал шаруашылығын дамыту мен оның өнімінің сапасын арттыруды субсидиялауға 2019 жылға жергілікті бюджеттерде 77,7 миллиард теңге қарастырылып, оның 80 пайызынан астамы игерілді. Шетелдік асыл тұқымды ірі қара мал басын әкелу есебінен сапалы мал басының үлесі айтарлықтай өсті және олардың жалпы санының 12 пайызын құрап, өнімділігінің артуына үлкен үлес қосты.

Аталмыш шара ауылдық жерлерде шаруалардың үлкен қызығушылығын туғызып, асыл тұқымды мал сатып алуға мүмкіндік жасады. Өкінішке қарай, субсидияны жоспарлау жүйесінің әлсіздігінен, болжай алмаудың салдарынан жылдағы жоспарланған қаржы шаруаларға жетпей жатады. Яғни мемлекеттік бағдарламаларға сеніп, өздерінің қаражаттарын жұмсап, болмаса қаржы институттары арқылы алған несиелерге мал сатып алды, мал бордақылау алаңдарын салып, қыруар шығынға батты, себебі мемлекет тарапынан берілетін субсидияны алып, өз шаруаларымызды түзетіп, табыс табамыз деп ойлады.

Қазіргі уақытта осы бағыттағы субсидиялау бағдарламасын 36,7 миллиард теңге сомасында қосымша қаржыландырудың қажеттілігі туындап отыр. Қаржы министрлігінің ұсынысы бойынша салаға бөлінген субсидиялар тиімділігі туралы талдаудың жоқтығына байланысты аталмыш өтінім қаралмай отыр және 2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджеттің нақтылануына кірмей қалды.

Үкіметтің тапсырмасына сәйкес арнайы комиссия құрылатын сияқты. Комиссия құрылып, талдау жасап, бөлінген қаржының тиімділігі туралы қорытынды шығып, шешім қабылдау үшін кемінде үш ай өтеді, сонымен жыл бітеді. Сонда шаруалар не істемек? Қыруар қаржыны кім өтейді? Бүгінгі күні жауап жоқ.

Инвестициялық субсидиялау бағдарламасын іске асырудың бес жылындағы тиімділігі туралы жеткілікті айтылды.

Өкінішке қарай, инвестициялық субсидиялау бағдарламасына да жыл сайын қажеттіліктен 15-20 пайыз қаржы кем қаралады. Мысалы, 2019 жылғы қажетті 77,2 миллиард теңгенің орнына 66,5 миллиард теңге, 2020 – 2021 жылдарға қажетті 152 миллиард теңгенің орнына 133 миллиард теңге ғана қаралған. Осыған байланысты жергілікті жерлерде қаржы тапшылығы орын алған, яғни қазіргі кезде облыс әкімдіктерінің өтінімдеріне сәйкес 20 миллиард теңгеден астам қаражат жетіспеуде.

Ауыл шаруашылығы субъектілерінің бағдарлама бойынша тиесілі субсидияларын ала алмауы, оларды қыруар шығынға батырып, банкроттыққа алып келуі әбден мүмкін. Ол өз кезегінде істеп тұрған жұмыс орындарын қысқартуға, әлеуметтік маңызы бар азық-түлік өнімдері бағаларының өсуіне әсер етеді деп ойлаймыз.

Осындай жағдайдың қалыптасуына ауыл шаруашылығын субсидиялау бойынша болжамдық талдаулардың әлсіздігі, ауыл шаруашылығына арналған қаржыны басқа мақсаттарға жіберуге мүмкіндік беретін жалпы сипаттағы трансферттерді бөлу тетігінің жетілмегендігі себеп болып отыр.

Ауыл шаруашылығы министрлігінің ақпараттарына сүйенсек, 2019 жылы жеті облыста ауыл шаруашылығы үшін бөлінген қаржының 30 миллиард теңгеге жуығы басқа мақсаттар үшін бөлініп кеткен.

Жоғарыда айтылғандарды ескере отырып:

ауыл шаруашылығы өндірісін субсидиялауға бөлінетін бюджет қаражатының тиімділік критерийлерін анықтау;

ауыл шаруашылығы өндірісін субсидиялау бойынша қордаланған берешекті өтеу үшін қаражат көздерін айқындау және де облыстардағы субсидияларды төлеуге қатысты берешектердің туындау себептері бойынша талдау жүргізу;

ауыл шаруашылығы өндірісін субсидиялауға бөлінетін бюджет қаражатының жеткіліктілігін талдап, субсидиялау бағдарламалары бойынша алдағы қаржы жылына арналған тоқсан сайынғы қаржыландыру жоспарын құру;

басқа мақсаттарға бөлуге болмайтын ауыл шаруашылығына арналған бюджет қаражатының ең төменгі мөлшерін белгілей отырып, жалпы сипаттағы трансферттерді бөлу тетігіне өзгерістер енгізу;

ауыл шаруашылығы өндірісін субсидиялауға бөлінетін бюджет қаражатын басқа мақсаттарға пайдаланғаны үшін жауапкершілікті күшейту ұсынылады.

Депутаттық сауалды қарау нәтижелерін Қазақстан Республикасының заңнамасымен белгіленген мерзімде жазбаша жауап беруіңізді сұраймыз.

Сенат депутаттары Бектаев, Әкімов, Еламанов, Жұмағазиев, Мусин, Нұралиев, Тағымов, Қылышбаев».

Назарларыңызға рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Келесі депутаттық сауалды жариялау үшін сөз сенатор Дана Өмірбайқызы Нұржігітоваға беріледі.

НҰРЖІГІТОВА Д.Ө. Рақмет, Бектас Әбдіханұлы.

Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі Асқар Ұзақбайұлы Маминге жолданады.

«Құрметті Асқар Ұзақбайұлы! Бүгінгі депутаттық сауалға Ұлттық арнада өзім жүргізетін «Дара жол» хабарының қонағы, Ауыл шаруашылығы ғылымдарының докторы, профессор, Қазақстан Республикасы Ұлттық ғылым академиясының академигі, үш мәрте Мемлекеттік сыйлықтың лауреаты, Халықаралық «Қаракөл» ассоциациясының президенті Хисметолла Үкібаевтың сұхбаты себеп болып отыр.

Хабар барысында академик қаракөл шаруашылықтарының жағдайын, осы сала мамандарын алаңдатып отырған бірқатар мәселелерді айтып өткен еді.

Бұрын, 90-шы жылдардың басында қаракөл зауыты да, институты да тарап, 2,5 миллион қаракөл басы жойылып кеткен.

«Қаракөл» ассоциациясының ақпаратына сүйенсек, бүгінде Түркістан, Атырау, Маңғыстау, Қызылорда өңірлерінде шоғырланған 32 шаруа қожалықтарында 100 мыңға жуық қана қой қалған. Отандық қаракөл терісін өзімізде өңдейтін цех болмағандықтан, мамандар қойды сойып, етке ғана тапсырып жатыр. Академиктің айтуынша, кеңес дәуірінде валютаға сатылған қазақстандық көгілдір қаракөлді бүгін де өзімізден шығарып, ішкі, сыртқы нарықта өтімді тауарға айналдыруға әбден болады және бұл жұмыс тіпті басталған да.

2018 жылы сәуір айындағы Үкімет отырысында мал шаруашылығын дамытудың 2018 – 2027 жылдарға арналған бағдарламасының аясында қаракөл шаруашылықтары да қолға алынып, тері өңдейтін цех ашу жоспарланған болатын. Алайда қазіргі таңда ол жоспар жүзеге аспай отыр дейді академик Үкібаев.

Осыған орай қаракөл шаруашылықтарын қолдау мақсатында, біріншіден, қаракөл қой тұқымын асылдандыру үшін асыл тұқымды аталықтардың тұқым қуалауын тексеру және әр аналық бастың есебін жүргізу керек.

Екіншіден, қаракөл шаруашылығында жұмыс істеймін деген жас мамандарды қолдау, оқыту, ынталандыру керек. Бұл жерде тағы бір фактіні айтып кетейін. Хабар барысында агроуниверситеттің 30-ға жуық студенті көрермен ретінде қатысқан болатын. Хабар соңында «қайсың осы қой шаруашылығына келер едіңдер?», – деп сұрақ қойған едім. Сонда 30 баланың ішінде бір ғана студент, онда да қыз бала (Шығыс Қазақстаннан) «мен қой бағуға барамын», – деді. Осының өзі ата кәсібіміз жалғаса ма, жалғаспай ма деген сұраққа әкеп тірейді.

Үшіншіден, тері өңдейтін цех ашуды ұйымдастыру.

Төртіншіден, еліміздің қорғаныс саласындағы қызметкерлерге қысқы бас киім, сырт киім жағасына қажетті қаракөл елтірісін өзіміздің отандық өнімнен тіктіруді қолға алу керек деп ойлаймын.

Ауыл шаруашылығы саласын көтеру үшін қолға алынып жатқан мемлекеттік бағдарламалар аясында қаракөл шаруашылығына байланысты жоғарыдағы келтірілген ұсыныстарды қарастыруыңызды сұраймын.

«Қазақстан Республикасының Парламенті және оның депутаттарының мәртебесі туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңының 27-бабына сәйкес депутаттық сауалды қарап, нәтижесі бойынша заңмен белгіленген мерзім ішінде жазбаша жауап беруіңізді сұраймын.

Құрметпен, Сенат депутаты Нұржігітова». Рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Рақмет, Дана Өмірбайқызы.

Келесі депутаттық сауал бойынша сөз депутат Бектаев Әли Әбдікәрімұлына беріледі.

БЕКТАЕВ Ә.Ә. Менің депутаттық сауалым Қазақстан Республикасы Премьер-Министрі Маминге жолданады.

Депутаттық сауалда Түркістан облысы бойынша, Түркістан қаласы бойынша және Түркістан облысындағы шекарада жатқан аудандардағы біраз инфрақұрылымдық жобаларды 2020 – 2022 жылғы бюджеттерге енгізу туралы ұсынысымыз бар.

Соның ішінде Президенттің Жарлығы бойынша жаңадан бөлінген Мақтаарал, Келес өңірлеріне көңіл бөліну керек. Ол жерде ауыз су, елді мекендерді газдандыру мәселелері тапшы. Осыған байланысты нақты депутаттық сауалдың толық мәтіні жолданатын болады. Рақмет.

ТӨРАҒАЛЫҚ ЕТУШІ. Жақсы, рақмет сізге, құрметті Әли Әбдікәрімұлы.

Құрметті депутаттар, депутаттық сауалға өте үлкен мән беріп отырғандарыңызға ризашылығымды білдіргім келеді. Үш пленарлық отырыста біз осымен 44 депутаттық сауал жарияладық. Сенат Аппаратына жарияланған депутаттық сауалдардың дер кезінде тиісті адресаттарға жеткізілуін қамтамасыз етуді және Сенаттың сайттарында, бұқаралық ақпарат құралдарында олардың мәтінінің жариялануына назар аударуды сұраймын.

Күн тәртібіндегі мәселелер толық қаралып болды. Отырысты жабық деп жариялаймын. Баршаңызға рақмет. Аман-сау болыңыздар.

ОТЫРЫСТЫҢ СОҢЫ.

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ТӨРАҒАСЫ

Д. НАЗАРБАЕВА

МАЗМҰНЫ
ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ ПАРЛАМЕНТІ
СЕНАТЫНЫҢ ОТЫРЫСЫ
2019 жылғы 17 қазан

Күн тәртібі бойынша

О повестке дня 1

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «2019 – 2021 жылдарға арналған республикалық бюджет туралы» Қазақстан Республикасының Заңына өзгерістер енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений в Закон Республики Казахстан «О республиканском бюджете на 2019 – 2021 годы», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

**Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі
Р.Е. ДӘЛЕНОВТІҢ баяндамасы**

Доклад Министра национальной экономики Республики Казахстан
ДАЛЕНОВА Р.Е. 1

**Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің Бірінші орынбасары –
Қазақстан Республикасының Қаржы министрі Ә.А. СМАЙЫЛОВТЫҢ баяндамасы**

Доклад Первого заместителя Премьер-Министра Республики Казахстан –
Министра финансов Республики Казахстан СМАЙЛОВА А.А. 2

**Қазақстан Республикасы Ұлттық Банкі Төрағасының орынбасары
Е.А. БІРТАНОВТЫҢ баяндамасы**

Доклад заместителя Председателя Национального Банка Республики Казахстан
БИРТАНОВА Е.А. 3

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ӘБДІКЕРОВ Р.Қ. 4

ДҮЙСЕМБАЕВ Ғ.И. 5

ОМАРОВ С.К. – Қазақстан Республикасының Ауыл шаруашылығы министрі,
Министр сельского хозяйства Республики Казахстан..... 5

ШЕЛПЕКОВ Б.А. 5

ШАЙНАЗАРОВА Ш.Б. – Қазақстан Республикасы Қаржы министрлігі Ішкі
мемлекеттік аудит комитеті төрағасының орынбасары, заместитель председателя
Комитета внутреннего государственного аудита Министерства финансов Республики
Казахстан 6

ЕЛАМАНОВ Б.Қ. 6

ОМАРОВ С.К. 8

ЕЛАМАНОВ Б.Қ. 8

ПЛОТНИКОВ С.В. 8

МЫРЗАХМЕТОВ А.И. – Жамбыл облысының әкімі, аким Жамбылской области 9

ПЛОТНИКОВ С.В.	11
САПАРБАЕВ Б.М. – Қазақстан Республикасы Премьер-Министрінің орынбасары, Заместитель Премьер-Министра Республики Казахстан	11
МЫРЗАХМЕТОВ А.И.	12
БАҚТИЯРҰЛЫ М.	12
ОМАРОВ С.К.	13
ТӨРЕҒАЛИЕВ Н.	14
НҰРЫМБЕТОВ Б.Б. – Қазақстан Республикасының Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрі, Министр труда и социальной защиты населения Республики Казахстан	14
НҰРЖІГІТОВА Д.Ө.	15
ОМАРОВ С.К.	15
ЕРШОВ С.М.	16
АЙМАҒАМБЕТОВ А.Қ. – Қазақстан Республикасының Білім және ғылым министрі, Министр образования и науки Республики Казахстан	17

**Қаржы және бюджет комитетінің төрайымы О.В. ПЕРЕПЕЧИНАНЫҢ
қосымша баяндамасы**

Содоклад председателя Комитета по финансам и бюджету ПЕРЕПЕЧИНОЙ О.В. 19

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

БЕКТАЕВ Ә.Ә. 22

НҰРАЛИЕВ Ә.Т. 24

ШЕЛПЕКОВ Б.А. 25

**Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан
Республикасының Үкіметі мен Армения Республикасының Үкіметі арасындағы
Азаматтық қорғаныс, төтенше жағдайлардың алдын алу және оларды жою саласындағы
ынтымақтастық туралы келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы
Заңының жобасы жөнінде**

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Соглашения между
Правительством Республики Казахстан и Правительством Республики Армения о
сотрудничестве в области гражданской обороны, предупреждения и ликвидации чрезвычайных
ситуаций», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

**Қазақстан Республикасы Ішкі істер министрі Е.З. ТҰРҒЫМБАЕВТЫҢ
баяндамасы**

Доклад Министра внутренних дел Республики Казахстан ТУРГУМБАЕВА Е.З. 27

Сөз сөйлеген:

Выступил:

ЕРШОВ С.М. 28

**Халықаралық қатынастар, қорғаныс және қауіпсіздік комитетінің мүшесі
Қ.П. ҚОЖАМЖАРОВТЫҢ қосымша баяндамасы**

Содоклад члена Комитета по международным отношениям, обороне и безопасности КОЖАМЖАРОВА К.П.	29
---	----

Сөз сөйлеген:

Выступил:

МҰСАБАЕВ Т.А.	29
--------------------	----

Қазақстан Республикасы Парламентінің Мәжілісі мақұлдаған «Қазақстан Республикасы мен Солтүстік инвестициялық банк арасындағы Солтүстік инвестициялық банктің Қазақстан Республикасындағы қызметін реттейтін негіздемелік келісімді ратификациялау туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде

О проекте Закона Республики Казахстан «О ратификации Рамочного соглашения между Республикой Казахстан и Северным инвестиционным банком, регулирующего деятельность Северного инвестиционного банка в Республике Казахстан», одобренном Мажилисом Парламента Республики Казахстан

**Қазақстан Республикасының Ұлттық экономика министрі
Р.Е. ДӘЛЕНОВТІҢ баяндамасы**

Доклад Министра национальной экономики Республики Казахстан ДАЛЕНОВА Р.Е.	30
---	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

ЛУКИН А.И.	31
АХМЕТЖАНОВ М.М. – Қазақстан Республикасы Бас Прокурорының орынбасары, заместитель Генерального Прокурора Республики Казахстан	34
ТӨРЕҒАЛИЕВ Н.	34
ӘДІЛБЕКОВ Д.З.	35

Қаржы және бюджет комитетінің мүшесі Н.Н. ҚЫЛЫШБАЕВТЫҢ қосымша баяндамасы

Содоклад члена Комитета по финансам и бюджету КЫЛЫШБАЕВА Н.Н.	36
--	----

Сөз сөйлеген:

Выступила:

ПЕРЕПЕЧИНА О.В.	38
----------------------	----

«Қазақстан Республикасының кейбір заңнамалық актілеріне тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық мәселелері бойынша өзгерістер мен толықтырулар енгізу туралы» Қазақстан Республикасы Заңының жобасы жөнінде (екінші оқылым)

О проекте Закона Республики Казахстан «О внесении изменений и дополнений в некоторые законодательные акты Республики Казахстан по вопросам жилищно-коммунального хозяйства» (второе чтение)

Экономикалық саясат, инновациялық даму және кәсіпкерлік комитетінің мүшесі Ә.С. ҚҰРТАЕВТЫҢ баяндамасы

Доклад члена Комитета по экономической политике, инновационному развитию и предпринимательству КУРТАЕВА А.С.	39
---	----

Сөз сөйлегендер:

Выступили:

САФИНОВ Қ.Б.	42
ӘДІЛБЕКОВ Д.З.	43

Депутат С.Қ. ЕҢСЕГЕНОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата ЕНСЕГЕНОВА С.К. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	45
--	----

Депутат Ж.М. НҰРҒАЛИЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата НУРҒАЛИЕВА Ж.М. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	46
--	----

Депутат Р.Қ. ӘКІМОВТИҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата АКИМОВА Р.К. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	47
---	----

Депутат Д.Ө. НҰРЖІГІТОВАНЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

Депутатский запрос депутата НУРЖИГИТОВОЙ Д.О. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	48
--	----

Депутат Ә.Ә. БЕКТАЕВТЫҢ Қазақстан Республикасының Премьер-Министрі А.Ұ. Маминге депутаттық сауалы

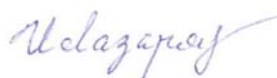
Депутатский запрос депутат БЕКТАЕВА А.А. к Премьер-Министру Республики Казахстан Мамину А.У.	50
---	----

ШЖҚ-дағы "Материалдық-техникалық
қамтамасыз ету басқармасының
инженерлік орталығы" РМК директоры

А. Құсайынов

Стенографиялау қызметінің
жетекші редакторы

И. Шыныбаева